

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

VODOVODY KANALIZACE ČR 2019

EKONOMIKA
CENY
INFORMACE

2019

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

VODOVODY KANALIZACE ČR

Zpracoval:

Odbor vodovodů a kanalizací

Ředitel odboru:

Ing. Jiří Duda

Sestavili:

Ing. Jiří Duda
Ing. Věra Bogdanova
Ing. Tomáš Korych
Ing. Ondřej Lípa

Fotodokumentaci poskytli:

Obec Branišov
Obec Dobev
Obec Drhovle
Obec Jetětice
Obec Radětice
VODÁRNÝ Kladno – Mělník, a. s.

Fotografii na titulní straně poskytli:

VODÁRNÝ Kladno – Mělník, a. s.

Grafická úprava, sazba, litografie, technická realizace:

KLEINWÄCHTER holding s.r.o.

Ne prodejné

ISBN 978-80-7434-578-4

Přetisk údajů povolen pouze s přesným uvedením zdroje

Vydalo Ministerstvo zemědělství
Těšnov 65/17, 110 00 Praha I – Nové Město
internet: www.eagri.cz
email: info@mze.cz

Praha 2020

**VODOVODY
KANALIZACE ČR
2019**

**EKONOMIKA
CENY
INFORMACE**

2019

OBSAH

1. ÚVOD.....	3
2. VLASTNÍCI A PROVOZOVATELÉ VODOVODŮ A KANALIZACÍ.....	4
2.1 Databáze VÚME a VÚPE.....	4
2.2 Infrastrukturní majetek vodovodů a kanalizací.....	5
3. CENY PROVODNÉ A PRO STOČNÉ.....	8
3.1 Právní rámec pro oblast cen.....	8
3.2 Porovnání cen pro vodné a cen pro stočné 2019.....	8
3.3 Vyhodnocení skutečných nákladů, jednotkových nákladů, zisku u skupin vybraných subjektů.....	19
3.4 Cenová kontrola.....	24
3.5 Závěry k cenám.....	25
4. EFEKTIVITA VYNAKLÁDANÝCH NÁKLADŮ PROVOZOVATELSKÝCH MODELŮ.....	27
4.1 Reprezentanti různých provozovatelských modelů.....	27
5. INFORMACE.....	34
5.1 Souhrnné údaje o vodovodech.....	34
5.1.2 Kvalita pitné vody.....	38
5.2 Souhrnné údaje o kanalizacích.....	40
6. MONITORING JAKOSTI SUROVÉ VODY.....	44
VYSVĚTLIVKY ZKRATEK V TEXTU.....	44

I. ÚVOD

Publikací Vodovody kanalizace ČR 2019 Ekonomika Ceny Informace naplňuje Ministerstvo zemědělství (dále jen „MZe“) úkoly, které jsou mu uloženy v § 29 odst. 4 zákona č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu a o změně některých zákonů (zákon o vodovodech a kanalizacích), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o vodovodech a kanalizacích“).

V publikaci jsou zařazeny údaje ekonomického charakteru, které jsou základem pro porovnání vlastníků a provozovatelů jak v ceně, tak v jednotlivých nákladových položkách. Tento cíl se váže ke způsobu cenové regulace oboru vodovodů a kanalizací. Cenovým regulačním orgánem v oblasti vodního hospodářství, je výlučně Ministerstvo financí (dále jen „MF“), které zvolilo vzhledem k diferencovaným místním podmínkám formu věcného usměrňování cen. To znamená, v oboru vodovodů a kanalizací, stanovení závazných pravidel pro tvorbu a sjednávání cen.

Datovou základnu pro ekonomiku oboru vodovodů a kanalizací tvoří tzv. Porovnání všech položek výpočtu ceny podle cenových předpisů pro vodné a stočné za předchozí kalendářní rok a dosažené skutečnosti v témže roce (dále jen „Porovnání V+S“). Tato Porovnání V+S za rok 2019 musí být na základě ustanovení § 36 odst. 5 zákona o vodovodech a kanalizacích zveřejňována na úředních deskách obcí a zaslána na MZe v termínu do 30. dubna 2020. Většina provozovatelů v rozhodujícím počtu poslala Porovnání V+S koncem dubna 2020. Malá část drobných provozovatelů stále zaslala Porovnání V+S po stanoveném termínu, což v letošním roce mohlo být způsobeno i složitější situací s ohledem na pandemii v souvislosti s výskytem koronaviru (COVID-19). Situace v předávání údajů se však meziročně zlepšuje mimo jiného i z důvodu, že je tato zákonná povinnost v součinnosti s krajskými úřady vyžadována, rovněž i ze strany odběratelů vzrostlo výrazně povědomí o základních principech tvorby ceny pro vodné a stočné a tím i požadování dokumentů „Kalkulace V+S“ a následně „Porovnání V+S“.

Zákon o vodovodech a kanalizacích mimo jiné také vymezil systém odpovědnosti v oboru vodovodů a kanalizací. Naplnění tohoto systému by nebylo možné bez evidence infrastrukturního majetku vodovodů a kanalizací s uvedením jejich vlastníků a provozovatelů. Tuto evidenci tvoří systém Vybraných údajů majetkové evidence (dále jen „VÚME“) a Vybraných údajů provozní evidence (dále jen „VÚPE“). Zákon o vodovodech a kanalizacích ukládá vlastníkům vodovodů a kanalizací pro veřejnou potřebu každoročně do 28. února následujícího roku zaslat vodoprávní úřadům ve stanovené elektronické podobě a stanoveném formátu údaje VÚME a VÚPE. Z VÚME a VÚPE, předaných od vlastníků vodovodů a kanalizací, zpracuje příslušný vodoprávní úřad údaje za celý územní obvod a má povinnost je MZe předat v elektronické podobě nejpozději do 31. března. Ve stanoveném termínu však MZe obdrželo zpracované údaje pouze od 90 z 206 vodoprávních úřadů, a to především z důvodu vyhlášení nouzového stavu v souvislosti s prokázáním výskytu koronaviru (COVID-19) na území České republiky, a s ohledem na Vládou ČR uložená mimořádná opatření. Poslední vodoprávní úřad zaslal údaje 18. června 2020. Závěrečné doplnění dat VÚME a VÚPE, ať už se jednalo o opravu dat nebo doplnění chybějících údajů o majetku, popřípadě odůvodnění chyb bylo provedeno 3. srpna 2020.

V únoru 2015 byl příkazem ministra zemědělství zřízen v rámci úseku vodního hospodářství MZe odbor dozoru a regulace vodárenství resp. odbor hlavního regulátora a vrchního dohledu sektoru VaK. Jedním z jeho úkolů je prohloubení a rozvíjení dosavadní analytické činnosti v oboru vodovodů a kanalizací a rovněž posílení kontrolní činnosti. V souvislosti s tím Vás prostřednictvím této ročenky informujeme, že se nad rámec zde uvedených informací připravuje vydání páté samostatné zprávy z benchmarkingu vlastníků a provozovatelů vodovodů a kanalizací pro veřejnou potřebu v ČR a na začátku příštího roku také uveřejnění páté samostatné zprávy o výkonu kontrolní činnosti nad vlastníky a provozovateli vodovodů a kanalizací pro veřejnou potřebu v ČR na webových stránkách MZe.

Hlavními cíli nastaveného posílení regulace oboru jsou dohled nad dlouhodobou udržitelností sektoru vodovodů a kanalizací, zlepšení ochrany odběratelů a zvýšení transparentnosti tvorby a regulace cen pro vodné a stočné, kontrolní činnosti a dohledu u subjektů oboru vodovodů a kanalizací, analýza a vyhodnocení podnětů od ostatních regulačních subjektů včetně zajištění činnosti Výboru pro koordinaci regulace oboru vodovodů a kanalizací. Výstupy z činnosti Výboru pro koordinaci regulace oboru vodovodů a kanalizací MZe uveřejňuje na svých webových stránkách v části věnované vodovodům a kanalizacím.

2. VLASTNÍCI A PROVOZOVATELÉ VODOVODŮ A KANALIZACÍ

2.1 DATABÁZE VÚME A VÚPE

Vlastníci vodovodů a kanalizací mají podle ustanovení § 5 odst. 3 zákona o vodovodech a kanalizacích povinnost každoročně předávat VÚME a VÚPE na vodoprávní úřady, v jejichž územní působnosti se majetek nachází. Následně tato data vodoprávní úřady předávají na MZe, kde jsou importována do společné databáze, kontrolována a tříděna. Data VÚME a VÚPE zajišťují údaje nad rámec šetření Českého statistického úřadu (dále jen „ČSÚ“). Významným odlišením od údajů ČSÚ je především vymezení odpovídající územnímu členění podle působnosti vodoprávních úřadů.

Hodnota majetku ve VÚME se uvádí v reprodukčních pořizovacích cenách roku 2009 v souladu s Metodickým pokynem MZe Čj. 401/2010-15000 pro orientační ukazatele výpočtu pořizovací (aktualizované) ceny objektů do Vybraných údajů majetkové evidence vodovodů a kanalizací, pro Plány rozvoje vodovodů a kanalizací a pro Plány financování obnovy vodovodů a kanalizací (dále jen „metodický pokyn“).

Tabulka 2.1.1 Počet vlastníků a provozovatelů VaK evidovaných z dat VÚME a VÚPE

Ukazatel	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Index % 2019/2018
Vlastníci	6 270	6 433	6 668	6 795	6 932	7 480	107,9
Provozovatelé	2 571	2 745	2 853	2 878	2 941	2 992	101,7

Pramen: MZe

Nárůst počtu vlastníků v roce 2019 oproti roku 2018 o 548 je způsoben výstavbou nové vodohospodářské infrastruktury a zvýšenou aktivitou MZe při zajišťování jejich evidence. Nárůst byl zaznamenán i v počtu provozovatelů, konkrétně o 51.

Jetětice – ČOV – financováno s podporou MZe 5,069 mil. Kč

2.2 INFRASTRUKTURNÍ MAJETEK VODOVODŮ A KANALIZACÍ

Tabulka 2.2.1 Počty evidovaných majetků v jednotlivých skupinách infrastrukturního majetku v letech 2014–2019

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Index % 2019/2018
Vodovodní řady	14 954	15 274	15 612	15 965	16 232	16 406	101,1
Stavby pro úpravu a zdroje bez úpravy	3 671	3 726	3 757	3 871	3 944	4 126	104,6
Kanalizační stoky	7 885	8 260	8 543	8 626	8 764	8 932	101,9
Čistírny odpadních vod	2 778	2 956	3 066	3 091	3 166	3 230	102,0
Celkem	29 288	30 216	30 978	31 553	32 106	32 694	101,8

Pramen: MZe

Celkem bylo tedy evidováno 32 694 majetků, což je o 588 majetků více než v roce 2018 a o 3 406 více než v roce 2014. Čistíren odpadních vod bylo v roce 2019 evidováno o 64 více než v roce 2018. Největší nárůst (182) je evidován u staveb pro úpravu vody a zdrojů bez úpravy, který souvisí s činností MZe zaměřenou na upřesnění této evidence a s rozhodnutím uvádět tuto skupinu majetků samostatně.

Pro pořízení Plánů financování obnovy vodovodů a kanalizací je základním údajem hodnota infrastrukturního majetku vodovodů a kanalizací v reprodukční pořizovací ceně, což umožňuje zpracování těchto Plánů v reálném rámci včetně průmětů do cen.

Tabulka 2.2.2 Hodnota infrastrukturního majetku v jednotlivých skupinách a jeho meziroční změna v letech 2018 a 2019 v reprodukčních pořizovacích cenách

	2018	2019	Rozdíl 2019–2018
	mil. Kč		
Vodovodní řady	368 210,4	369 358,0	1 147,6
Stavby pro úpravu a zdroje bez úpravy	69 098,7	69 103,0	4,3*
Kanalizační stoky	407 196,8	411 919,6	4 722,8
Čistírny odpadních vod	120 455,5	121 662,6	1 207,1
Celkem	964 961,4	972 043,2	7 081,8

Pramen: MZe

Poznámka: *) I přes vysoký nárůst staveb pro úpravu vody a zdrojů bez úpravy o 182 se paradoxně hodnota majetku zvýšila pouze o 4,3 mil. Kč, což je dáno revizí dat především u větších provozovatelů a nárůstem místních zdrojů surové vody (zejména vrtů).

Tabulka 2.2.3 Infrastrukturní majetek v délkách (km) a počtech (ks) v jednotlivých skupinách a jejich meziroční změna v letech 2018 a 2019

	2018	2019	Rozdíl 2019–2018
Vodovodní řady (km)	79 844	80 301	457
- z toho v roce 2019 obnoveno	x	1 340	x
Stavby pro úpravu a zdroje bez úpravy (ks)	3 944	4 126	182
Kanalizační stoky (km)	50 247	51 088	841
- z toho v roce 2019 obnoveno	x	493	x
Čistírny odpadních vod (ks)	3 166	3 230	64

Pramen: MZe

V souladu s vyhláškou č. 448/2017 Sb., kterou se mění vyhláška č. 428/2001 Sb., která je prováděcím předpisem k zákonu o vodovodech a kanalizacích (dále jen vyhláška č. 428/2001 Sb.) jsou v rámci VÚME nově vykazovány délky obnovovaných vodovodních řadů a kanalizačních stok. V případě vodovodních řadů se jedná o 1 340 km (tj. 1,67 % z celkové délky vykazovaných vodovodních řadů), které byly v roce 2019 obnoveny. V případě kanalizací se jedná o 493 km obnovovaných kanalizačních stok (tj. 0,97 % z celkové délky vykazovaných kanalizačních stok).

Tabulka 2.2.4 Podíl hodnoty infrastrukturního majetku vodovodních řadů a kanalizačních stok a jejich délky za rok 2019 v ČR

	Délka	Hodnota	Průměrná hodnota
	km	tis. Kč	l km v tis. Kč
Vodovodní řady	80 301	369 358 000	4 600
Vodovodní řady v přepočtených km	83 248	369 358 000	4 437
Kanalizační stoky	51 088	411 919 575	8 063

Pramen: MZe

Údaj „přepočtené km“ vyjadřuje sjednocení různých profilů vodovodních řadů ve vazbě na omezený obvod do jedné velikostní kategorie (DN 150) a slouží k objektivizaci vykazovaných ztrát pitné vody v trubicí síti. Lze konstatovat, že údaje o hodnotě majetku uvedené v tabulkách 2.2.3 a 2.2.4 odpovídají metodickému pokynu.

Tabulka 2.2.5 Hodnoty infrastrukturního majetku vodovodních řadů a kanalizačních stok a jejich délky za rok 2019 u 3 největších vlastníků a zbytku ČR

Vlastník infrastruktury	Druh infrastruktury	Délka	Hodnota	Průměrná hodnota
		km	tis. Kč	l km v tis. Kč
Severočeská vodárenská společnost, a. s.	Vodovodní řady	8 825,7	51 382 225	5 821,9
	Kanalizační stoky	3 702,8	50 885 132	13 742,3
Hlavní město Praha	Vodovodní řady	3 536,6	36 225 653	10 243,1
	Kanalizační stoky	3 679,5	50 695 291	13 777,8
Severomoravské vodovody a kanalizace Ostrava, a. s.	Vodovodní řady	4 370,7	21 099 556	4 827,5
	Kanalizační stoky	1 248,2	11 069 176	8 868,1
Zbytek ČR (bez výše uvedených)	Vodovodní řady	63 568,0	260 650 566	4 100,3
	Kanalizační stoky	42 457,5	299 269 976	7 048,7

Pramen: MZe

Poznámka: Severomoravské vodovody a kanalizace, a. s. nevlastní infrastrukturní majetek Statutárního města Ostrava a některých dalších měst a obcí v regionu.

Z tabulek 2.2.4 a 2.2.5 je zřejmé, že Hlavní město Praha jako vlastník vodovodů výrazným způsobem ovlivňuje průměrnou hodnotu l km vodovodních řadů. Republikovému průměru u vodovodů pro veřejnou potřebu se svým majetkem resp. jeho hodnotou blíží Severomoravské vodovody a kanalizace Ostrava, a. s. Zbytek vlastníků v ČR má hodnoty u vodovodních řadů pod republikovým průměrem. U kanalizací Hlavní město Praha a Severočeská vodárenská společnost, a. s. výrazně převyšují průměrnou hodnotu l km kanalizačních stok oproti zbytku ČR.

Branišov – kanalizace a ČOV – financováno s podporou MZe 14,781 mil. Kč

Tabulka 2.2.6 Seznam 25 největších vlastníků infrastrukturního majetku s uvedením hodnoty majetku v členění po jednotlivých skupinách infrastrukturního majetku

	Vlastník	Celkem	Přiváděcí řady a rozvodné vodovodní sítě	Stavby pro úpravu a zdroje bez úpravy	Přiváděcí stoky a stokové sítě	Čistírný odpadních vod
1.	Severočeská vodárenská společnost, a. s.	1 18 729 438	51 382 225	7 593 879	50 885 132	8 868 202
2.	Hlavní město Praha	1 12 064 965	36 225 653	5 091 378	50 695 291	20 052 643
3.	Severomoravské vodovody a kanalizace Ostrava, a. s.	44 110 972	21 099 556	6 051 738	11 069 176	5 890 502
4.	Statutární město Brno	28 909 047	9 808 151	303 199	18 797 697	0
5.	Statutární město Ostrava	21 613 532	6 125 950	1 046 979	10 628 521	3 812 082
6.	Vodohospodářské sdružení obcí západních Čech	17 610 858	7 207 133	3 108 728	5 448 044	1 846 953
7.	Vodárny Kladno-Mělník, a. s.	15 988 984	9 217 726	370 855	4 945 206	1 455 197
8.	Úpravna vody Želivka, a. s.	14 361 569	7 416 452	6 945 117	0	0
9.	Vodovody a kanalizace Zlín, a. s.	12 946 864	4 567 092	1 350 596	5 446 385	1 582 791
10.	Vodovody a kanalizace Hradec Králové, a. s.	12 044 921	5 449 466	624 593	4 898 511	1 072 351
11.	Vodovody a kanalizace Pardubice, a. s.	11 586 955	4 844 318	832 374	3 695 775	2 214 488
12.	VODÁRNA PLZEŇ, a. s.	10 471 000	4 173 447	0	6 297 553	0
13.	Vodovody a kanalizace Hodonín, a. s.	9 259 728	3 622 780	1 831 120	2 768 247	1 037 581
14.	Vodovody a kanalizace Mladá Boleslav, a. s.	9 107 241	4 517 359	448 757	2 968 731	1 172 394
15.	Slovácké vodárny a kanalizace Uherské Hradiště, a. s.	8 700 622	3 664 987	708 124	3 673 122	654 389
16.	CHEVAK Cheb, a. s.	8 451 252	2 922 575	1 487 731	3 150 396	890 550
17.	Statutární Město České Budějovice	8 040 909	2 056 931	151 194	3 817 782	2 015 002
18.	Vodovody a kanalizace Přerov, a. s.	7 721 823	3 265 781	716 876	2 714 044	1 025 122
19.	Vodovody a kanalizace Chrudim, a. s.	7 721 440	3 763 605	988 773	1 842 585	1 126 477
20.	Svaz vodovodů a kanalizací Žďársko	7 499 565	3 380 996	899 695	2 396 025	822 849
21.	Jihočeský vodárenský svaz	7 459 170	4 752 241	2 706 929	0	0
22.	VaK Břeclav, a. s.	7 436 867	3 268 477	1 025 120	2 234 716	908 554
23.	Statutární město Olomouc	7 118 081	1 888 866	0	4 140 987	1 088 228
24.	VODOVODY A KANALIZACE, svazek obcí se sídlem v Třebíči	6 884 800	2 944 677	527 540	2 604 003	808 580
25.	Vodovody a kanalizace Havlíčkův Brod, a. s.	6 638 100	3 532 867	92 538	2 003 388	1 009 307

3. CENY PRO VODNÉ A PRO STOČNÉ

3.1 PRÁVNÍ RÁMEC PRO OBLAST CEN

Oblast cen pro vodné a pro stočné se v ČR řídí zákonem č. 526/1990 Sb., o cenách (dále jen zákon č. 526/1990 Sb.), ve znění pozdějších předpisů a vyhláškou č. 450/2009 Sb., kterou se provádí zákon č. 526/1990 Sb. Tvorbou cen může být cenovým orgánem usměrněna pouze v případech přesně vymezených ustanovením § 1 odst. 6 zákona č. 526/1990 Sb. Jedním z případů je ohrožení trhu účinky omezení hospodářské soutěže. Protože vodovody i kanalizace patří do odvětví s přirozeným monopolem, jsou voda pitná a voda odvedená kanalizací zařazeny do seznamu zboží s regulovanými cenami. Tento seznam vydává pro každý rok podle zákona č. 526/1990 Sb., MF rozhodnutím (výměrem), který je zveřejněn v Cenovém věstníku. Konkrétně pro rok 2019 byl vydán výměr MF č. 01/2019 ze dne 28. listopadu 2018, kterým se vydává seznam zboží s regulovanými cenami (Cenový věstník částka 14 ze dne 30. listopadu 2018). Předmětem věcného usměrňování cen jsou podle výměru MF následující komodity:

- pitná voda dodávaná odběratelům,
- pitná voda dodávaná do vodovodní sítě pro veřejnou potřebu jiné osobě, než je odběratel („voda předaná“),
- odpadní voda odvedená kanalizací nečištěná a odpadní voda odvedená kanalizací čištěná,
- odpadní voda převzatá do kanalizace od jiného vodohospodářského subjektu („převzatá voda odpadní“).

V souladu s platnými právními předpisy lze do ceny pro vodné a stočné promítnout pouze ekonomicky oprávněné náklady pořízení, zpracování a oběhu zboží doložitelné z účetnictví, přiměřený zisk, daň a případně uplatněné clo podle jiných právních předpisů, není-li dále stanoveno jinak. Zpracovatelé Porovnání V+S jsou podle § 35a odst. 7 vyhlášky č. 428/2001 Sb. povinni vykazovat veškeré skutečné náklady spojené s provozováním vodovodů a kanalizací pro veřejnou potřebu a nesmí tyto náklady přenášet na jiné činnosti vykonávané vlastníkem nebo provozovatelem vodovodu či kanalizace pro veřejnou potřebu. Na druhou stranu mají subjekty zmocněné k úplatě vodného a stočného možnost dotovat cenu pro vodné a stočné z jiných zdrojů. Toto je častý případ především u obcí, které si provozování vodohospodářské infrastruktury zajišťují ve vlastní režii a snaží se o zachování nižší ceny pro vodné a stočné tím, že cenu dotují z obecního rozpočtu. V takovém případě pak kalkulace musí být zpracována s ohledem na tuto skutečnost a výsledná cena pro vodné a stočné musí odpovídat ceně, která bude odběratelům skutečně fakturována. Částka, kterou bude výsledná cena pro vodné a stočné dotována, se uvede do položky „Kalkulační zisk“ (řádek 13 tabulky č. 2) se záporným znaménkem, tedy jako ztráta. Tímto způsobem se sníží celkové náklady, a při vydělení celkovým množstvím vody fakturované, je vypočtena cena, která bude odběratelům skutečně fakturována.

Členění nákladových položek, jejich obsah, objemové a množstevní položky a jejich podíl při výpočtu ceny podle cenových předpisů pro vodné a stočné se provádí podle příloh č. 19 a 19a vyhlášky č. 428/2001 Sb.

3.2 POROVNÁNÍ CEN PRO VODNÉ A CEN PRO STOČNÉ 2019

Zákon o vodovodech a kanalizacích v ustanovení § 36 odst. 5 ukládá vlastníkovvi vodovodu nebo kanalizace, popřípadě provozovatelvi, pokud je k tomu vlastníkem zmocněn, povinnost nejpozději do 30. dubna kalendářního roku zaslat MZe v elektronické podobě a ve stanovené formě Porovnání V+S.

V souladu s ustanovením § 8 odst. 2 zákona o vodovodech a kanalizacích upraví vlastník a provozovatel svá práva a povinnosti písemnou dohodou, jejíž součástí má být i určení, kdo má právo na úplatu vodného a stočného, a tudíž se stává příjemcem – subjektem povinným k zasílání Porovnání V+S na MZe. Jiný případ nastane, pokud se vlastník s provozovatelem dohodne, že právo vybírat vodné a stočné od odběratelů si ponechá vlastník. Samotné odběratelské Porovnání V+S ceny pro vodné nebo stočné (cena, která je odběratelům skutečně fakturována) zasílá na MZe vlastník, který má v souladu s právními předpisy právo zahrnout do kalkulace celkových nákladů mj. prostředky, které platí provozovateli za poskytnuté služby. Obsah a rozsah Porovnání V+S jsou stanoveny v příloze č. 20 vyhlášky č. 428/2001 Sb.

Za rok 2019 bylo na MZe předáno celkově 4 412 Porovnání V+S. Přehled počtu jednotlivých Porovnání V+S zpracovaných v aplikaci VSVaK za rok 2019 uvádí tabulka 3.2.1.

Z tabulky je patrné, že na MZe bylo v aplikaci VSVaK zpracováno 3 702 různých cen pro odběratele a 451 cen pro vodu předanou a převzatou.

Tabulka 3.2.1 Přehled zaslaných Porovnání V+S za rok 2019

Porovnání V+S	Odběratelská Porovnání V+S			Provozovatelská Porovnání V+S		
	Jednotné	Dílčí	Součtové	Jednotné	Dílčí	Součtové
Počet	2 339	1 363	207	148	303	52
Celkem	3 909			503		

Pramen: MZe

Přehled údajů uváděných v souboru údajů ISVSVaK a VÚPE u skupiny 50 největších provozovatelů podle množství fakturované pitné vody a odpadní vody vypouštěné do stokové sítě bez vod srážkových v roce 2019 podle VÚPE (dále jen „skupina 50“) uvádí tabulky 3.2.2 a 3.2.3.

Tabulka 3.2.2 „Skupina 50“ společností seřazených podle množství fakturované pitné vody v roce 2019

Poř.	Provozovatel dle ISVSVaK a IS MPVaK	IČO	Voda fakturovaná		Cena pro vodné bez DPH ^{*)}
			[mil. m ³]		[Kč/m ³]
			dle ISVSVaK (sloupec skutečnost)	dle VÚPE	dle ISVSVaK (sloupec skutečnost)
1	2	3	4	5	6
1	Pražské vodovody a kanalizace, a. s.	25656635	82,813	82,805	42,56
2	Severočeské vodovody a kanalizace, a. s.	49099451	55,318	55,370	44,21
3	Severomoravské vodovody a kanalizace Ostrava, a. s.	45193665	33,377	33,251	39,15
4	Brněnské vodárny a kanalizace, a. s.	46347275	24,962	24,962	33,84
5	ČEVAK, a. s.	60849657	23,558	23,654	38,20
6	VODÁRENSKÁ AKCIOVÁ SPOLEČNOST, a. s.	49455842	22,990	22,735	44,75
7	Moravská vodárenská, a. s.	61859575	17,786	17,786	37,19
8	Ostravské vodárny a kanalizace, a. s.	45193673	15,439	15,402	34,18
9	Středočeské vodárny, a. s.	26196620	13,625	13,590	46,57
10	VODÁRNA PLZEŇ, a. s.	25205625	12,223	12,223	49,54
11	Vodárny a kanalizace Karlovy Vary, a. s.	49789228	9,183	9,171	40,34
12	Vodovody a kanalizace Pardubice, a. s.	60108631	7,270	7,298	39,04
13	Královéhradecká provozní, a. s.	27461211	7,264	7,298	42,42
14	Vodovody a kanalizace Hodonín, a. s.	49454544	6,307	6,337	33,57
15	Vodovody a kanalizace Mladá Boleslav, a. s.	46356983	5,891	5,952	46,56
16	I.SčV, a. s.	47549793	5,596	5,661	39,39
17	Vodovody a kanalizace Přerov, a. s.	47674521	5,406	5,369	37,22
18	Vodovody a kanalizace Břeclav, a. s.	49455168	5,319	5,314	41,60
19	Slovácké vodárny a kanalizace, a. s.	49453866	5,043	5,081	36,60
20	Vodovody a kanalizace Vsetín, a. s.	47674652	4,774	4,921	42,00
21	CHEVAK Cheb, a. s.	49787977	4,388	4,387	38,50
22	Vodovody a kanalizace Kroměříž, a. s.	49451871	4,235	4,306	33,36
23	Vodovody a kanalizace Beroun, a. s.	46356975	4,136	4,232	45,96
24	Vodovody a kanalizace Nymburk, a. s.	46357009	3,710	3,859	33,76
25	Šumperská provozní vodohospodářská společnost, a. s.	47674911	3,648	3,667	39,77
26	Vodovody a kanalizace Náchod, a. s.	48172928	3,319	3,586	35,15
27	Vodohospodářská společnost Sokolov, s. r. o.	45351325	3,399	3,393	46,18
28	Vodovody a kanalizace Jablonné nad Orlicí, a. s.	48173398	3,376	3,38	35,72
29	Vodárenská společnost Chrudim, a. s.	27484211	3,276	3,305	43,42
30	Vodovody a kanalizace Vyškov, a. s.	49454587	3,289	3,291	41,72
31	Vodovody a kanalizace Havlíčkův Brod, a. s.	48173002	3,254	3,254	36,63
32	VHOS, a. s.	48172901	2,949	3,017	33,34
33	Vodohospodářská společnost Benešov, s. r. o.	47535865	2,906	3,000	39,33
34	Energie AG Kolín a. s.	47538457	2,905	2,889	38,15
35	VODAK Humpolec, s. r. o.	49050541	2,804	2,815	33,16
36	Vodohospodářská a obchodní společnost, a. s.	60109149	2,744	2,744	34,69
37	Vodohospodářská společnost Vrchlice-Maleč, a. s.	46356967	2,412	2,390	45,53
38	AQUA SERVIS, a. s.	60914076	2,313	2,260	35,41
39	Šumavské vodovody a kanalizace, a. s.	25232100	1,987	2,158	31,38
40	Vodovody a kanalizace Trutnov, a. s.	60108711	1,881	1,911	39,82
41	VaK Bruntál, a. s.	47675861	1,887	1,841	33,96
42	STAVOKOMPLET, s. r. o.	47052945	1,623	1,632	37,82
43	ENERGOAQUA a. s.	15503461	0,071	1,530	29,63
44	Chodské vodárny a kanalizace, a. s.	49788761	2,246	1,463	34,05
45	Ravos, s. r. o.	47546662	1,458	1,458	38,18
46	Krnovské vodovody a kanalizace, s. r. o.	47674148	1,383	1,425	21,50
47	Vodohospodářská společnost Čerlinka, s. r. o.	47150904	1,198	1,253	25,15
48	Technické služby Strakonice, s. r. o.	25156888	1,016	1,018	52,18
49	Vodovody a kanalizace Vysoké Mýto, s. r. o.	25923099	0,981	0,981	32,49
50	Vodárenská Svitavy s. r. o.	27549704	0,890	0,890	33,03
	Celkem		439,828	441,515	40,46

Pramen: MZe

^{*)} jedná se o vážený průměr

Tabulka 3.2.2 uvádí u skupiny 50 společností množství fakturované pitné vody podle ISVSVaK i VÚPE. Skupina 50 provozovatelů, vybraných podle množství fakturované vody v roce 2019 uvedených v tabulce 3.2.2, představuje podíl 88,9 % z celkového množství fakturované vody pitné (494,684 mil. m³ za rok 2019), přičemž první tři provozovatelé fakturují 171,51 m³, tj. 34,7 % z celkového množství (vychází se z údajů VÚPE). Oproti roku 2018 se v roce 2019 podíl fakturované pitné vody u skupiny 50 snížil o 0,45 % a podíl u prvních tří největších provozovatelů zvýšil o 1,17 %. K největšímu meziročnímu zvýšení cen pro vodné došlo v období 2018–2019 u provozovatelů ENERGOAQUA a. s. (o 3,37 Kč · m⁻³, tj. o 12,83 %), Vodovody a kanalizace Pardubice, a. s. (o 2,52 Kč · m⁻³, tj. o 6,9 %), Vodovody a kanalizace Vsetín, a. s. (o 2,30 Kč · m⁻³, tj. o 5,79 %), Vodovody a kanalizace Náchod, a. s. (o 2,28 Kč · m⁻³, tj. o 6,94 %) a Vodárenská Svitavy s. r. o. (o 2,16 Kč · m⁻³, tj. o 7,00 %). Naopak meziroční snížení cen pro vodné ve sledovaném období vykázali provozovatelé VaK Bruntál, a. s. (o 1,64 Kč · m⁻³, tj. o 4,61 %), VODAK Humpolec, s. r. o. (o 0,82 Kč · m⁻³, tj. o 2,41 %), I.SČV, a. s. (o 0,29 Kč · m⁻³, tj. o 0,73 %).

V ukazateli voda pitná fakturovaná („odběratelská“ Porovnání) resp. voda fakturovaná pitná přímým odběratelům celkem (VÚPE) se vykazuje skutečné množství vody v daném roce dodané odběratelům, i když je toto množství fakturováno až v roce následujícím. Pitná voda předaná je v uvedených hlášeních vykazována samostatně. Důvody k vykazovaným rozdílným hodnotám objemu fakturované vody podle porovnání všech položek výpočtu ceny podle cenových předpisů pro vodné a stočné a dosažené skutečnosti a metodice sběru dat pro VÚPE se MZe cíleně zabývá.

Tabulka 3.2.3 „Skupina 50“ společností následně seřazených podle množství fakturované odpadní vody vypouštěné do stokové sítě bez vod srážkových v roce 2019

Poř.	Provozovatel dle ISVSVaK a IS MPVaK	IČO	Voda odpadní			Cena pro stočné bez DPH *)
			[mil. m ³]			[Kč/m ³]
			dle ISVSVaK (sloupec skutečnost)		dle VÚPE	dle ISVSVaK (sloupec skutečnost)
			Voda fakturovaná splašková	Voda fakturovaná srážková	Voda vypouštěná do stokové sítě bez zpoplatněných vod srážkových	
1	2	3	4	5	6	7
1	Pražské vodovody a kanalizace, a. s.	25656635	81,627	9,824	66,598	35,40
2	Severočeské vodovody a kanalizace, a. s.	49099451	43,626	6,335	44,032	42,42
3	Brněnské vodárny a kanalizace, a. s.	46347275	23,978	4,316	23,978	35,55
4	ČEVAK, a. s.	60849657	23,088	5,963	23,563	32,73
5	Severomoravské vodovody a kanalizace Ostrava, a. s.	45193665	22,198	3,688	22,274	34,80
6	VODÁRENSKÁ AKCIOVÁ SPOLEČNOST, a. s.	49455842	18,931	3,386	19,047	37,93
7	Moravská vodárenská, a. s.	61859575	15,444	3,704	16,204	38,52
8	Ostravské vodárny a kanalizace, a. s.	45193673	14,595	0,000	15,560	36,00
9	VODÁRNA PLZEŇ, a. s.	25205625	12,697	2,186	12,829	30,32
10	Vodárny a kanalizace Karlovy Vary, a. s.	49789228	8,235	0,943	8,160	31,42
11	Středočeské vodárny, a. s.	26196620	7,826	1,034	7,781	33,75
12	Vodovody a kanalizace Vsetín, a. s.	47674652	4,467	1,325	6,433	31,80
13	Vodovody a kanalizace Pardubice, a. s.	60108631	6,410	1,391	6,411	42,26
14	Královéhradecká provozní, a. s.	27461211	5,918	1,588	5,904	44,40
15	I.SČV, a. s.	47549793	5,290	1,002	5,077	29,82
16	Vodovody a kanalizace Mladá Boleslav, a. s.	46356983	4,769	0,793	4,782	38,82
17	Vodovody a kanalizace Hodonín, a. s.	49454544	4,652	1,071	4,688	39,63
18	Slovácké vodárny a kanalizace, a. s.	49453866	4,408	1,303	4,425	34,64
19	Vodovody a kanalizace Přerov, a. s.	47674521	4,149	1,484	4,307	30,01
20	CHEVAK Cheb, a. s.	49787977	4,181	0,872	4,210	41,31
21	Vodovody a kanalizace Beroun, a. s.	46356975	3,881	0,405	3,987	37,22
22	Vodovody a kanalizace Kroměříž, a. s.	49451871	3,583	1,246	3,752	36,15
23	Šumperská provozní vodohospodářská společnost, a. s.	47674911	3,316	0,698	3,744	39,73
24	Vodovody a kanalizace Nymburk, a. s.	46357009	3,539	0,207	3,575	40,46

25	Vodovody a kanalizace Břeclav, a. s.	49455168	3,020	0,488	3,131	45,00
26	Vodohospodářská společnost Sokolov, s. r. o.	45351325	3,028	0,653	2,963	38,15
27	Vodohospodářská společnost Benešov, s. r. o.	47535865	2,733	0,442	2,804	34,76
28	Vodárenská společnost Chrudim, a. s.	27484211	2,432	0,791	2,446	36,21
29	Vodovody a kanalizace Vyškov, a. s.	49454587	2,432	0,784	2,432	37,28
30	Vodovody a kanalizace Náchod, a. s.	48172928	2,432	0,627	2,430	29,92
31	Vodovody a kanalizace Havlíčkův Brod, a. s.	48173002	2,383	0,712	2,396	29,33
32	Energie AG Kolín a. s.	47538457	2,346	0,445	2,335	33,49
33	Vodohospodářská a obchodní společnost, a. s.	60109149	2,279	0,643	2,279	36,01
34	Šumavské vodovody a kanalizace, a. s.	25232100	2,117	0,504	2,272	25,80
35	Vodohospodářská společnost Vrchlice-Maleč, a. s.	46356967	2,121	0,550	2,113	37,45
36	STAVOKOMPLET, s. r. o.	47052945	1,643	0,369	1,635	40,07
37	Vodovody a kanalizace Trutnov, a. s.	60108711	2,008	0,416	1,618	29,53
38	Chodské vodárny a kanalizace, a. s.	49788761	1,518	0,389	1,576	34,66
39	AQUA SERVIS, a. s.	60914076	1,469	0,445	1,455	35,13
40	Vodovody a kanalizace Jablonné nad Orlicí, a. s.	48173398	1,431	0,359	1,443	38,96
41	VHOS, a. s.	48172901	1,337	0,317	1,348	41,08
42	VODAK Humpolec, s. r. o.	49050541	1,498	0,532	1,273	19,56
43	Krnovské vodovody a kanalizace, s. r. o.	47674148	1,271	0,225	1,271	23,60
44	Ravos, s. r. o.	47546662	1,241	0,281	1,270	34,76
45	Technické služby Strakonice, s. r. o.	25156888	1,113	0,420	1,155	31,79
46	Vodohospodářská společnost Čerlinka, s. r. o.	47150904	1,152	0,079	1,141	28,99
47	VaK Bruntál a. s.	47675861	0,824	0,225	0,939	33,20
48	Vodárenská Svitavy s. r. o.	27549704	0,743	0,422	0,743	37,72
49	Vodovody a kanalizace Vysoké Mýto, s. r. o.	25923099	0,706	0,396	0,702	28,07
50	ENERGOAQUA a. s.	15503461	0,490	0,000	0,340	37,87
	Celkem		376,575	66,278	366,831	36,21

Pramen: MZe

^{*)} jedná se o vážený průměr

Tabulka 3.2.3 uvádí u „skupiny 50“ provozovatelů řazených sestupně podle množství fakturované vody srážkové, s uvedením množství vody fakturované srážkové a množství vody vypouštěné do kanalizace bez vod srážkových podle IS VSVaK i VÚPE. Rozdíly při porovnání sloupců 4 a 6 mohou být způsobeny také tím, že někteří provozovatelé do sloupce 6 zahrnují i vody balastní, popřípadě jsou způsobeny rozdílem u předávaných dat.

Skupina 50 provozovatelů, stanovených podle množství odpadní vody vypouštěné do stokové sítě (bez vod srážkových) v roce 2019 uvedených v tabulce 3.2.3 představuje 70,83 % podíl z celkového množství vody vypouštěné do stokové sítě bez vod srážkových (531,629 mil. m³ za rok 2019), přičemž první tři provozovatelé fakturují 149,23 mil. m³, tj. 28,07 % z celkového množství (vychází se z údajů a řazení dle VÚPE tab. 3.2.3 sloupce č. 6). Oproti roku 2018 se v roce 2019 podíl odpadních vod vypouštěných do stokové sítě (bez vod srážkových) u skupiny 50 zvýšil o 5,4 % a podíl u prvních tří největších provozovatelů se zvýšil o 3,12 %. Největší meziroční zvýšení cen pro stočné v období 2018 – 2019 vykázali provozovatelé STAVOKOMPLET, s. r. o. (o 3,25 Kč · m⁻³, tj. o 8,83 %), Chodské vodárny a kanalizace, a. s. (o 2,42 Kč · m⁻³, tj. o 7,51 %) a VHOS, a. s. (o 2,24 Kč · m⁻³, tj. o 5,77 %). Ke snížení ceny pro stočné přistoupil pouze provozovatel VODAK Humpolec, s. r. o. (o 0,55 Kč · m⁻³, tj. o 2,73 %).

V ukazateli voda odpadní odváděná fakturovaná („odběratelská“ Porovnání) resp. vypouštěné odpadní vody fakturované do stokové sítě celkem (VÚPE), se vykazuje skutečné množství vypouštěných odpadních vod fakturovaných odběratelům v daném roce, i když je toto množství fakturováno až v roce následujícím. Do tohoto ukazatele se nezahrnují vody srážkové (ať už se jedná o srážkové vody fakturované či nefakturované). Odpadní voda převzatá je v uvedených hlášeních vykazována samostatně. Z tohoto důvodu se vykazovaným rozdílným hodnotám objemu fakturované vody podle Porovnání všech položek výpočtu ceny podle cenových předpisů pro vodné a stočné a dosažené skutečnosti a metodice sběru dat pro VÚPE bude ministerstvo dále zabývat.

Údaje o nejnižších, nejvyšších a průměrných cenách pro vodné a stočné za rok 2019 uvádí tabulka 3.2.4.

Tabulka 3.2.4 Realizační ceny pro vodné a stočné v roce 2019 dle ISVSVaK (Skupina 50)

Ukazatel	Jednotka	Řádek	Voda pitná		Voda odpadní	
			průměr			
			(bez DPH)	(s DPH)	(bez DPH)	(s DPH)
Vážený průměr	Kč · m ⁻³	1	40,46	46,52	36,21	41,64
	%		100,00		100,00	
Minimální hodnota	Kč · m ⁻³	2	4,06	4,66	0,64	0,73
	% z ř. 1		10,04		1,77	
Maximální hodnota	Kč · m ⁻³	3	87,63	100,78	120,72	138,83
	% z ř. 1		216,60		333,38	

Pramen: MZe

Poznámka: Provozovatelé skupiny 50 neuplatňují pro všechen provozovaný majetek solidární cenu. Uvedené nejnižší a nejvyšší ceny se vztahují pouze k části území resp. pouze k některým, danými provozovateli provozovaným, vodododům a kanalizacím.

Tabulka 3.2.5 udává přehled cen pro vodné a stočné za posledních 26 let. Patrný je trend stálého zvyšování cen pro vodné i stočné. Z tabulky je dále zřejmé, že ceny pro vodné a stočné rostly ve všech uvedených letech rychleji než inflace. Nelze však konstatovat, že se jedná o růst v přímé korelaci.

Tabulka 3.2.5 Vývoj realizačních cen pro vodné a stočné včetně indexů meziročního růstu cen

Rok	Spotřebitelské ceny ^{*)}	Spotřebitelské ceny ^{**)}	Ceny pro vodné		Ceny pro stočné		Celkem (vodné + stočné)	
	Index	Bazický index podle klasifikace COICOP (bydlení, voda, energie, paliva)	Cena	Index	Cena	Index	Cena	Index
	%	%	Kč · m ⁻³	%	Kč · m ⁻³	%	Kč · m ⁻³	%
1994	10,0	–	9,46	23,7	7,25	24,4	16,71	24,0
1995	9,1	26,2	10,67	12,8	8,55	17,9	19,22	15,0
1996	8,8	29,4	11,93	11,8	9,81	14,7	21,74	13,1
1997	8,5	34,9	13,41	12,4	11,22	14,4	24,63	13,3
1998	10,7	45,7	15,11	12,7	12,42	10,7	27,53	11,8
1999	2,1	49,8	16,74	10,8	14,02	12,9	30,76	11,7
2000	3,9	54,0	17,93	7,1	15,05	7,3	32,98	7,2
2001	4,7	59,4	19,11	6,6	15,96	6,0	35,07	6,3
2002	1,8	63,0	20,45	7,0	17,20	7,8	37,65	7,4
2003	0,1	64,2	21,56	5,4	18,21	5,9	39,77	5,6
2004	2,8	66,4	22,76	5,6	19,39	6,5	42,15	6,0
2005	1,9	69,2	23,94	5,2	20,56	6,0	44,50	5,6
2006	2,5	73,5	24,65	3,0	21,38	4,0	46,03	3,4
2007	2,8	76,0	26,59	7,9	22,67	6,0	49,26	7,0
2008	6,3	83,8	28,86	8,5	24,79	9,4	53,65	8,9
2009	1,0	89,9	30,90	7,1	26,63	7,4	57,53	7,2
2010	1,5	91,5	32,91	6,5	28,72	7,8	61,63	7,1
2011	1,9	93,9	33,88	2,9	30,69	6,9	64,57	4,8
2012	3,3	98,7	38,29	13,0	33,42	8,9	71,71	11,1
2013	1,4	100,4	40,79	6,5	35,72	6,9	76,51	6,7
2014	0,4	99,0	41,80	2,5	36,75	2,9	78,55	2,7
2015	0,3	100,0	42,95	2,8	37,65	2,4	80,60	2,6
2016	0,7	100,6	43,71	1,8	39,32	4,4	83,03	3,0
2017	2,5	102,3	44,38	1,5	39,92	1,5	84,30	1,5
2018	2,1	105,3	45,26	2,0	40,37	1,1	85,63	1,6
2019	2,8	110,9	46,52	2,8	41,64	3,1	88,16	3,0

Pramen: MZe a ČSÚ

Poznámka: *) Přírůstek průměrného ročního indexu spotřebitelských cen

Poznámka: **) Od ledna 2017 ČSÚ nově zavedl časovou řadu bazických indexů se základem průměr roku 2015 = 100. Z této časové řady jsou počítány indexy k dalším základům (předchozí měsíc = 100, stejné období předchozího roku = 100 a index klouzavých průměrů za posledních 12 měsíců k průměru 12 předcházejících měsíců).

Poznámka: Všechny ceny jsou uvedeny s DPH

Při porovnání cen pro vodné a stočné v jednotlivých krajích České republiky, jak je uvedeno v tabulce 3.2.6, je patrné, že nejvyšší ceny pro vodné a stočné byly v roce 2019 v Libereckém kraji (87,70 Kč · m⁻³ bez DPH, resp. 100,86 Kč · m⁻³ včetně DPH), v Ústeckém kraji (86,00 Kč · m⁻³ bez DPH, resp. 98,90 Kč · m⁻³ včetně DPH) a v hl. m. Praze (78,00 Kč · m⁻³ bez DPH, resp. 89,70 Kč · m⁻³ včetně DPH). Cena pro vodné a stočné v Libereckém kraji převyšovala celorepublikový průměr o 18,52 %, v Ústeckém kraji o 16,22 % a v hl. m. Praze o 5,41 %. Naopak nejnižší ceny pro vodné a stočné byly evidovány v Kraji Vysočina (67,30 Kč · m⁻³ bez DPH, resp. 77,40 Kč · m⁻³ včetně DPH), v Jihočeském kraji (67,50 Kč · m⁻³ bez DPH, resp. 77,63 Kč · m⁻³ včetně DPH) a v Olomouckém kraji (68,00 Kč · m⁻³ bez DPH, resp. 78,20 Kč · m⁻³ včetně DPH). Cena pro vodné a stočné byla nižší než celorepublikový průměr v Kraji Vysočina o 9,05 % v Jihočeském kraji o 8,78 % a v Olomouckém kraji o 8,11 %. K největšímu meziročnímu zvýšení cen pro vodné a stočné v období 2018–2019 došlo v Plzeňském kraji (o 4,95 Kč · m⁻³, tj. o 6,42 %), v Jihomoravském kraji (o 3,80 Kč · m⁻³, tj. o 4,79 %) a v Moravskoslezském kraji (o 3,68 Kč · m⁻³, tj. o 4,86 %). Ve stejném období se nejnižší nárůst cen pro vodné a stočné projevil v Ústeckém kraji (o 1,03 Kč · m⁻³, tj. o 1,05 %), v Libereckém kraji (o 1,15 Kč · m⁻³, tj. o 1,15 %) a v Jihočeském kraji (o 1,27 Kč · m⁻³, tj. o 1,66 %).

Při srovnání oddělených položek byla nejvyšší cena pro vodné zaznamenána v Libereckém kraji (44,80 Kč · m⁻³ bez DPH, resp. 51,52 Kč · m⁻³ včetně DPH) a v Ústeckém kraji (44,20 Kč · m⁻³ bez DPH, resp. 50,83 Kč · m⁻³ včetně DPH), naopak nejnižší cena pro vodné byla vykazována v Olomouckém kraji (34,10 Kč · m⁻³ bez DPH, resp. 39,22 Kč · m⁻³ včetně DPH) a v Pardubickém kraji (35,90 Kč · m⁻³ bez DPH, resp. 41,29 Kč · m⁻³ včetně DPH). K největšímu růstu cen pro vodné včetně DPH došlo mezi roky 2018 a 2019 v Karlovarském kraji (o 2,19 Kč · m⁻³, tj. o 4,99 %), v Pardubickém kraji (o 2,07 Kč · m⁻³, tj. o 5,28 %) a v Moravskoslezském kraji (o 2,07 Kč · m⁻³, tj. o 5,23 %). Nejmenší meziroční zvýšení cen pro vodné včetně DPH vykazoval ve stejném období Jihočeský kraj (o 0,69 Kč · m⁻³, tj. o 1,62 %) a Liberecký kraj (o 0,69 Kč · m⁻³, tj. o 1,36 %).

Nejvyšší cena pro stočné byla zjištěna v Libereckém kraji (42,90 Kč · m⁻³ bez DPH, resp. 49,34 Kč · m⁻³ včetně DPH) a v Ústeckém kraji (41,80 Kč · m⁻³ bez DPH, resp. 48,07 Kč · m⁻³ včetně DPH). Oproti tomu nejnižší cenu pro stočné hradili odběratelé v Kraji Vysočina (28,80 Kč · m⁻³ bez DPH, resp. 33,12 Kč · m⁻³ včetně DPH) a v Jihočeském kraji (29,90 Kč · m⁻³ bez DPH, resp. 34,39 Kč · m⁻³ včetně DPH). Ceny pro stočné včetně DPH se mezi roky 2018 a 2019 nejvíce zvýšily v Plzeňském kraji (o 3,11 Kč · m⁻³, tj. o 9,73 %), v Olomouckém kraji (o 2,07 Kč · m⁻³, tj. o 5,61 %) a v Jihomoravském kraji (o 1,95 Kč · m⁻³, tj. 4,91 %). Nepatrný nárůst cen pro stočné včetně DPH byl v letech 2018 a 2019 evidován v Ústeckém kraji (o 0,11 Kč · m⁻³, tj. o 0,23 %) a v Libereckém kraji (o 0,46 Kč · m⁻³, tj. o 0,94 %).

Tabulka 3.2.6 Průměrné realizované ceny pro vodné a stočné v krajích za rok 2019 (bez DPH a s DPH)

Území, kraj	Cena pro vodné (bez DPH)	Cena pro vodné (s DPH)	Cena pro stočné (bez DPH)	Cena pro stočné (s DPH)	Cena pro vodné a stočné (bez DPH)	Cena pro vodné a stočné (s DPH)
	Kč · m ⁻³	Kč · m ⁻³	Kč · m ⁻³	Kč · m ⁻³	Kč · m ⁻³	Kč · m ⁻³
Liberecký	44,80	51,52	42,90	49,34	87,70	100,86
Ústecký	44,20	50,83	41,80	48,07	86,00	98,90
Hl. město Praha	42,70	49,11	35,30	40,60	78,00	89,70
Středočeský	41,90	48,19	34,20	39,33	76,10	87,52
Karlovarský	40,10	46,12	36,80	42,32	76,90	88,44
Pardubický	35,90	41,29	37,30	42,90	73,20	84,18
Královéhradecký	36,10	41,52	35,60	40,94	71,70	82,46
Jihomoravský	36,10	41,52	36,20	41,63	72,30	83,15
Zlínský	37,20	42,78	32,00	36,80	69,20	79,58
Plzeňský	40,80	46,92	30,50	35,08	71,30	82,00
Jihočeský	37,60	43,24	29,90	34,39	67,50	77,63
Moravskoslezský	36,20	41,63	32,90	37,84	69,10	79,47
Vysočina	38,50	44,28	28,80	33,12	67,30	77,40
Olomoucký	34,10	39,22	33,90	38,99	68,00	78,20
Česká republika	39,30	45,20	34,70	39,91	74,00	85,10

Pramen: ČSÚ

Tabulky 3.2.7 a 3.2.8 udávají souhrnné ukazatele z Porovnání V+S za rok 2019 pro vodu pitnou a vodu odpadní včetně rozdílů a indexů charakterizujících odchylky skutečnosti od kalkulace. Indexy, vyjádřené jako podíly skutečnosti a kalkulace, vykazují v obou tabulkách některé výraznější disproporce. U porovnání pro vodu pitnou je zajímavý rozdíl mezi kalkulovanými a podstatně nižšími skutečnými náklady roku 2019 u materiálu a energií, a naopak rozdíl mezi kalkulovanými a výrazně vyššími skutečnými náklady na opravy infrastrukturního majetku a mezi kalkulovanou a skutečnou výrobní a správní režii. Podobný efekt je patrný i u porovnání pro vodu odpadní.

Tabulka 3.2.7 Souhrnné ukazatele položek v porovnání pro vodu pitnou za rok 2019 (skupina 50)

Ukazatel	Jednotky	Skutečnost	Kalkulace	Rozdíl sl.1-sl.2	Index sl.1/sl.2
		1	2	3	4
Materiál	mil. Kč	3 564,42	3 608,16	-43,74	98,79
- surová voda podzemní + povrchová	mil. Kč	1 163,32	1 183,37	-20,05	98,31
- pitná voda převzatá	mil. Kč	2 044,06	2 071,01	-26,95	98,70
- chemikálie	mil. Kč	86,03	85,15	0,88	101,03
- ostatní materiál	mil. Kč	271,01	268,63	2,38	100,89
Energie	mil. Kč	568,05	588,68	-20,62	96,50
- elektrická energie	mil. Kč	536,63	555,41	-18,78	96,62
- ostatní energie (plyn, pevná a kapalná)	mil. Kč	31,42	33,27	-1,84	94,46
Mzdy	mil. Kč	1 810,08	1 781,07	29,01	101,63
- přímé mzdy	mil. Kč	1 312,62	1 291,43	21,19	101,64
- ostatní osobní náklady	mil. Kč	497,47	489,64	7,82	101,60
Ostatní přímé náklady	mil. Kč	6 289,23	6 021,90	267,33	104,44
- odpisy	mil. Kč	885,51	895,75	-10,25	98,86
- opravy infrastrukturního majetku	mil. Kč	2 043,48	1 835,11	208,37	111,35
- nájem infrastrukturního majetku	mil. Kč	3 312,35	3 247,15	65,20	102,01
- prostředky obnovy infrastrukturního majetku	mil. Kč	47,89	43,89	4,00	109,11
Provozní náklady	mil. Kč	1 022,02	988,11	33,91	103,43
- poplatky za vypouštění odpadních vod	mil. Kč	0,57	0,70	-0,13	81,56
- ostatní provozní náklady externí	mil. Kč	583,87	552,13	31,74	105,75
- ostatní provozní náklady ve vlastní režii	mil. Kč	437,58	435,29	2,29	100,53
Finanční náklady	mil. Kč	11,31	14,13	-2,83	80,00
Ostatní výnosy	mil. Kč	-104,23	-104,41	0,18	99,83
Výrobní režie	mil. Kč	1 433,71	1 352,56	81,15	106,001
Správní režie	mil. Kč	890,29	861,88	28,41	103,30
Úplné vlastní náklady	mil. Kč	15 484,88	15 112,09	372,79	102,47
Hodnota souvisejícího infrastrukturního majetku podle VÚME	mil. Kč	309 680,78	295 755,90	13 924,88	104,71
Požizovací cena souvis. provozního hmotného majetku	mil. Kč	9 567,58	9 530,61	36,97	100,39
Počet pracovníků	osob	5 216,54	5 160,51	56,03	101,09
Voda pitná fakturovaná	mil. m ³	419,61	412,96	6,64	101,61
- z toho domácnosti	mil. m ³	277,70	269,14	8,56	103,18
Pitná voda převzatá	mil. m ³	149,61	151,96	-2,35	98,45
JEDNOTKOVÉ NÁKLADY	Kč/m ³	36,90	36,59	0,31	100,85
Úplné vlastní náklady – ÚVN	mil. Kč	15 484,88	15 112,09	372,79	102,47
Kalkulační zisk	mil. Kč	1 402,61	1 494,44	-91,84	93,85
- podíl z ÚVN (orientační ukazatel)	%	9,06	9,89	-0,83	91,61
- z ř.13 na rozvoj a obnovu infrastrukturního majetku	mil. Kč	73,48	70,05	3,43	104,89
Celkem ÚVN + zisk	mil. Kč	16 887,49	16 606,53	280,96	101,69
Voda fakturovaná pitná	mil. m ³	419,61	412,96	6,64	101,61
CENA pro vodné	Kč/m ³	40,21	40,21	0,00	100,00
CENA pro vodné + DPH	Kč/m ³	46,24	46,24	0,00	100,00

Pramen: MZe

Poznámka: *) součet z formulářů Porovnání všech položek výpočtu cen pro vodné a stočné za kalendářní rok 2019 a dosažené skutečnosti v témže roce

Tabulka 3.2.8 Souhrnné ukazatele položek v porovnání pro vodu odpadní za rok 2019 (skupina 50)

Ukazatel	Jednotky	Skutečnost	Kalkulace	Rozdíl sl. I - sl. 2	Index sl. I / sl. 2
		1	2	3	4
Materiál	mil. Kč	833,48	852,95	-19,47	97,72
- surová voda podzemní + povrchová	mil. Kč	16,09	15,92	0,17	101,04
- pitná voda převzatá + odpadní voda předaná	mil. Kč	468,38	466,20	2,19	100,47
- chemikálie	mil. Kč	215,50	229,80	-14,30	93,78
- ostatní materiál	mil. Kč	133,51	141,03	-7,52	94,67
Energie	mil. Kč	673,91	701,30	-27,39	96,09
- elektrická energie	mil. Kč	628,59	649,98	-21,39	96,71
- ostatní energie (plyn, pevná a kapalná)	mil. Kč	45,32	51,32	-6,01	88,30
Mzdy	mil. Kč	1 699,37	1 649,95	49,42	103,00
- přímé mzdy	mil. Kč	1 230,87	1 193,39	37,48	103,14
- ostatní osobní náklady	mil. Kč	468,50	456,56	11,94	102,62
Ostatní přímé náklady	mil. Kč	7 712,44	7 497,52	214,92	102,87
- odpisy	mil. Kč	980,44	942,13	38,31	104,07
- opravy infrastrukturního majetku	mil. Kč	1 852,30	1 693,98	158,32	109,35
- nájem infrastrukturního majetku	mil. Kč	4 778,29	4 774,32	3,97	100,08
- prostředky obnovy infrastrukturního majetku	mil. Kč	101,41	87,09	14,32	116,44
Provozní náklady	mil. Kč	1 416,21	1 377,76	38,44	102,79
- poplatky za vypouštění odpadních vod	mil. Kč	92,54	79,35	13,20	116,63
- ostatní provozní náklady externí	mil. Kč	908,40	893,03	15,37	101,72
- ostatní provozní náklady ve vlastní režii	mil. Kč	415,27	405,39	9,88	102,44
Finanční náklady	mil. Kč	26,01	26,11	-0,10	99,61
Ostatní výnosy	mil. Kč	-198,49	-208,29	9,80	95,30
Výrobní režie	mil. Kč	1 057,19	1 034,33	22,86	102,21
Správní režie	mil. Kč	865,02	854,04	10,98	101,29
Úplné vlastní náklady	mil. Kč	14 085,13	13 785,67	299,46	102,17
Hodnota souvisejícího infrastrukturního m. podle VÚME	mil. Kč	378 621,47	376 882,81	1 738,65	100,46
Požizovací cena souvis. provozního hmotného majetku	mil. Kč	14 170,13	14 076,16	93,97	100,67
Počet pracovníků	osob	4 476,75	4 462,40	14,35	100,32
Voda odpadní odváděná fakturovaná	mil. m ³	361,72	357,22	4,50	101,26
- z toho domácnosti	mil. m ³	237,74	233,83	3,91	101,67
Voda srážková fakturovaná	mil. m ³	63,26	63,59	-0,33	99,48
Voda odpadní čištěná	mil. m ³	555,55	576,45	-20,90	96,37
Odpadní voda předaná	mil. m ³	43,79	44,10	-0,31	99,29
JEDNOTKOVÉ NÁKLADY	Kč/m ³	33,14	32,76	0,38	101,16
Úplné vlastní náklady – ÚVN	mil. Kč	14 085,13	13 785,67	299,46	102,17
Kalkulační zisk	mil. Kč	1 226,21	1 383,34	-157,13	88,64
- podíl z ÚVN (orientační ukazatel)	%	8,71	10,03	-1,33	86,84
- z ř. 13 na rozvoj a obnovu infrastrukturního majetku	mil. Kč	72,47	94,18	-21,70	76,96
Celkem ÚVN + zisk	mil. Kč	15 311,34	15 169,01	142,33	100,94
Voda fakturovaná odpadní + srážková	mil. m ³	424,98	420,81	4,17	100,99
CENA pro stočné	Kč/m ³	36,05	36,05	0,00	100,00
CENA pro stočné + DPH	Kč/m ³	41,45	41,45	0,00	100,00

Pramen: MZe

Poznámka: * součet z formulářů Porovnání všech položek výpočtu cen pro vodné a stočné za kalendářní rok 2019 a dosažené skutečnosti v témže roce

Tabulka 3.2.9 udává strukturu jednotlivých nákladových položek v letech 2018 a 2019 vyjádřenou podílem jednotlivých položek na úplných vlastních nákladech (dále jen „ÚVN“). U vody pitné i odpadní se na ÚVN podílí nejvíce ostatní přímé náklady, u vody pitné 40,62 % a u vody odpadní dokonce 54,76 %. U obou komodit pak největší položky tvoří nájem infrastrukturního majetku (21,39 % z ÚVN u pitné vody a 33,92 % z ÚVN u odpadní vody) a opravy infrastrukturního majetku (13,20 % z ÚVN u pitné vody a 13,15 % z ÚVN u odpadní vody). Tato položka dále mimo jiné zahrnuje odpisy, prostředky na obnovu infrastrukturního majetku, poplatky za vypouštění odpadních vod, ostatní provozní náklady externí a ostatní provozní náklady ve vlastní režii. Ostatní přímé náklady meziročně klesly u ceny pro vodné o 214,71 mil. Kč, tj. o 3,30 % a u ceny pro stočné o 23,41 mil. Kč, tj. o 3,00 %. Náklady na opravy infrastrukturního majetku u pitné vody meziročně klesly o 51,00 mil. Kč, tj. o 4,68 % a u odpadních vod o 73,67 mil. Kč, tj. o 6,99 %. Náklady na nájem infrastrukturního majetku se meziročně snížily u pitné vody o 168,14 mil. Kč, tj. o 4,83 % a u odpadních vod se snížily o 172,85 mil. Kč, tj. o 3,49 %. U úplných vlastních nákladů byl zaregistrován meziroční pokles o 183,49 mil. Kč, tj. o 1,17 % v případě pitné vody a navýšení o 28,55 mil. Kč, tj. o 2,00 % v případě odpadních vod.

To v jednotkových nákladech představovalo snížení u pitné vody o 0,92 Kč · m⁻³, tj. 2,56 % a u odpadních vod navýšení o 1,31 Kč · m⁻³, tj. 3,48 %. Náklady na materiál se oproti roku 2018 u pitné vody snížily o 177,34 mil. Kč, tj. o 4,74 % a u odpadních vod o 43,92 mil. Kč, tj. o 5,01 %. Vyjádřeno v jednotkových nákladech u pitné vody činil meziroční snížení 0,10 Kč · m⁻³, tj. 1,16 % a u odpadních vod o 0,05 Kč · m⁻³, tj. 2,13 %. Náklady na energie meziročně stouply u pitné vody o 17,33 mil. Kč, tj. o 3,15 % a u odpadních vod o 29,90 mil. Kč, tj. o 4,64 %. Mzdové náklady meziročně klesly u pitné vody o 189,43 mil. Kč, tj. o 9,47 % a u odpadních vod o 74,43 mil. Kč, tj. o 4,20 %. Na celkovém snížení ÚVN se největšími měrou podílely u pitné vody náklady na materiál (meziroční index 95,48), náklady na mzdy (meziroční index 90,48) a náklady na správní režii (meziroční index 85,42). Na celkovém zvýšení ÚVN u odpadních vod se největší měrou podílely náklady na energie (meziroční index 104,30), poplatky za vypouštění odpadních vod (meziroční index 138,10) a především náklady na výrobní režii (meziroční index 226,99).

Tabulka 3.2.9 Struktura realizovaných nákladů zahrnutých do ceny pro vodné a ceny pro stočné v roce 2018, 2019 a index v % (náklady skutečnost, podíl na ÚVN a jednotkový náklad) (skupina 50)

Ukazatel	Rok	Voda pitná			Voda odpadní		
		Absolutní náklady	Podíl na ÚVN	Jednot. náklad	Absolutní náklady	Podíl na ÚVN	Jednot. náklad
		mil. Kč	%	Kč · m ⁻³	mil. Kč	%	Kč · m ⁻³
Materiál	2018	3 741,76	23,88	8,59	877,40	6,24	2,35
	2019	3 564,42	23,02	8,49	833,48	5,92	2,30
	Index (%)	95,26	x	98,84	94,99	x	97,87
Energie	2018	550,72	3,51	1,26	644,01	4,58	1,72
	2019	568,05	3,67	1,35	673,91	4,78	1,86
	Index (%)	103,15	x	107,14	104,64	x	108,14
Mzdy	2018	1 999,43	12,76	4,59	1 773,80	12,62	4,75
	2019	1810	11,69	4,31	1 699,37	12,06	4,70
	Index (%)	90,53	x	93,90	95,80	x	98,95
Ostatní přímé náklady	2018	6 503,94	41,51	14,93	7 735,85	55,71	20,97
	2019	6 289,23	40,62	14,99	7 712,44	54,76	21,32
	Index (%)	96,70	x	100,40	99,70	x	101,67
- odpisy a prostředky obnovy infrastruktur. majetku	2018	928,97	5,93	2,13	1 054,11	7,50	2,82
	2019	885,51	5,72	2,11	980,44	6,96	2,71
	Index (%)	95,32	x	99,06	93,01	x	96,10
- opravy infrastrukturního majetku	2018	2 094,48	13,37	4,81	1 826,18	12,99	4,89
	2019	2 043,48	13,20	4,87	1 852,30	13,15	5,12
	Index (%)	97,57	x	101,25	101,43	x	104,70
- nájem infrastrukturního majetku	2018	3 480,49	22,21	7,99	4 951,14	35,22	13,25
	2019	3 312,35	21,39	7,89	4 778,29	33,92	13,21
	Index (%)	95,17	x	98,75	96,51	x	99,70
- poplatky za vypouštění odpadních vod	2018	0,48	0,00	0,00	67,04	0,48	0,18
	2019	0,57	0,00	0,00	92,54	0,66	0,26
	Index (%)	118,75	x	0,00	138,04	x	144,44
- ostatní provozní náklady externí	2018	600,14	3,83	1,38	946,22	6,73	2,53
	2019	583,87	3,77	1,39	908,40	6,45	2,51
	Index (%)	97,29	x	100,72	96,00	x	99,21
- ostatní provozní náklady ve vlastní režii	2018	672,88	4,29	1,54	628,39	4,47	1,68
	2019	437,58	2,83	1,04	415,27	2,95	1,15
	Index (%)	65,03	x	67,53	66,08	x	68,45
Finanční náklady	2018	10,44	0,07	0,02	34,37	0,24	0,09
	2019	11,31	0,07	0,03	26,01	0,18	0,07
	Index (%)	108,33	x	150,00	75,68	x	77,78
Výrobní režie	2018	651,80	4,16	1,50	465,73	3,31	1,25
	2019	1 433,71	9,26	3,42	1 057,19	7,51	2,92
	Index (%)	219,96	x	228,00	227,00	x	233,60
Správní režie	2018	1 043,86	6,66	2,40	985,42	7,01	2,64
	2019	890,29	5,75	2,12	865,02	6,14	2,39
	Index (%)	85,29	x	88,33	87,78	x	90,53
Úplné vlastní náklady	2018	15 668,37	100,00	35,98	14 056,58	100,00	37,63
	2019	15 484,88	100,00	36,90	14 085,13	100,00	38,94
	Index (%)	98,83	x	102,56	100,20	x	103,48

V roce 2019 se v rámci Porovnání V + S nově vykazuje členění nákladové položky 4.3 „Nájem infrastrukturního majetku podle skutečnosti“ vč. vykazování prostředků na obnovu vodovodů a kanalizací a zisku. Tato úprava umožňuje rovný přístup k vykazovaným údajům od vlastníků vodovodů a kanalizací, bez ohledu na způsob provozování jejich infrastruktury.

Tabulka 3.2.9a Souhrnné ukazatele ostatních přímých nákladů a členění nájemného v porovnání pro vodu pitnou za rok 2019 (skupina 50)

Voda pitná Kalkulační položky	Ostatní přímé náklady bez nájemného		Členění nájemného	
	Skutečnost (v mil. Kč)	Kč · m ⁻³	Skutečnost (v mil. Kč)	Kč · m ⁻³
- odpisy	885,51	2,11	1 276,56	3,04
- opravy infrastrukturního majetku	2 043,48	4,87	138,91	0,33
- prostředky obnovy infrastrukturního majetku	47,89	0,11	936,63	2,23
- ostatní položky nájmu	x	x	248,44	0,59
Zisk vlastníka v rámci nájemného	x	x	711,81	1,70
Součet položek	2 976,88	7,09	3 312,35	7,89
Ostatní přímé náklady	6 289,23			

Tabulka 3.2.9b Souhrnné ukazatele ostatních přímých nákladů a členění nájemného v porovnání pro vodu odpadní za rok 2019 (skupina 50)

Voda pitná Kalkulační položky	Ostatní přímé náklady bez nájemného		Členění nájemného	
	Skutečnost (v mil. Kč)	Kč · m ⁻³	Skutečnost (v mil. Kč)	Kč · m ⁻³
- odpisy	980,44	2,71	2 286,06	6,32
- opravy infrastrukturního majetku	1 852,30	5,12	204,24	0,56
- prostředky obnovy infrastrukturního majetku	101,41	0,28	1 239,06	3,43
- ostatní položky nájmu	x	x	255,08	0,71
Zisk vlastníka v rámci nájemného	x	x	793,84	2,02
Součet položek	2 934,15	8,11	4 778,29	13,04
Ostatní přímé náklady	7 712,44			

Tabulka 3.2.10 Vykazování prostředků na obnovu vodohospodářského infrastrukturního majetku za rok 2019 a za období od roku 2009 (konkrétně vykazované hodnoty v tabulce č. 4 Porovnání V+S – skupina 50)

Ukazatel	Vodovody (voda pitná)				Kanalizace (voda odpadní)			
	309 680,78				378 621,47			
Položka	Tvorba		Čerpání		Tvorba		Čerpání	
	mil. Kč	%	mil. Kč	%	mil. Kč	%	mil. Kč	%
Prostředky na obnovu infrastrukturního majetku od roku 2009	41 696,44	13,46	39 054,04	12,61	51 951,33	13,72	50 665,96	13,38
Prostředky na obnovu infrastrukturního majetku za rok 2019	5 207,72	1,68	5 353,17	1,73	5 579,97	1,47	4 888,37	1,29
- z vodného	4 862,72	1,57	x	x	5 179,30	1,37	x	x
- ostatní	345,00	0,11			400,67	0,11		

Pramen: MZe

Z vykazovaných hodnot k tvorbě a čerpání finančních prostředků na obnovu infrastrukturního majetku uvedených v tabulce 3.2.10 je zřejmé, že skupina 50 provozovatelů vodovodů a kanalizací v roce 2019 vytvořila prostředky na obnovu vodovodů v celkové výši 5 207,72 mil. Kč, což činí 1,68 % z reprodukční pořizovací ceny souvisejícího infrastrukturního majetku. Ve stejném roce na obnovu vodovodů bylo skutečně vyčerpáno 5 353,17 mil. Kč. Rozdíl ve výši 145,49 mil. Kč, o které čerpání v uvedeném období překročilo tvorbu prostředků na obnovu kanalizací v roce 2019, byly s největší pravděpodobností čerpány z rezervy finančních prostředků na obnovu. Na obnovu kanalizací bylo v roce 2019 vytvořeno celkem 5 579,97 mil. Kč tedy 1,47 % z reprodukční pořizovací ceny souvisejícího infrastrukturního majetku, na obnovu kanalizací bylo skutečně vynaloženo 4 888,37 mil. Kč. Částka 691,60 mil. Kč, o kterou byla tvorba finančních prostředků vyšší než jejich čerpání, bude sloužit jako rezerva na obnovu kanalizací v následujících letech.

Za období od roku 2009 vytvořila skupina 50 provozovatelů vodovodů a kanalizací prostředky na obnovu vodovodů v celkové výši 41 696,44 mil. Kč. Ve sledovaném období bylo skutečně vynaloženo 39 054,04 mil. Kč, tj. 12,61 % z reprodukční pořizovací ceny souvisejícího infrastrukturního majetku. Částka 2 642,4 mil. Kč, o kterou byla tvorba finančních prostředků vyšší než jejich čerpání bude sloužit jako rezerva na obnovu vodovodů v příštím období. Na obnovu kanalizací bylo od roku 2009 vytvořeno celkem 51 951,33 mil. Kč, skutečně bylo na obnovu kanalizací použito 50 665,97 mil. Kč, tj. 13,38 % z reprodukční pořizovací ceny souvisejícího infrastrukturního majetku. Prostředky ve výši 1 285,37 mil. Kč, o které tvorba finančních prostředků překročila čerpání, bude sloužit jako rezerva na obnovu kanalizací.

Tabulka 3.2.11 Kalkulační položky umožňující generování prostředků na obnovu vodohospodářského infrastrukturního majetku v rámci ceny pro vodné a stočné (skupina 50) za rok 2019

Ukazatel	Jednotky	Voda pitná	Voda odpadní
Prostředky na obnovu infrastrukturního majetku za rok 2019 – tvorba: finanční prostředky z vodného/stočného (viz tabulka č. 4)	mil. Kč	4 862,72	5 179,30
Kalkulační položky	mil. Kč	6 114,27	7 529,82
- odpisy	mil. Kč	885,51	980,44
- opravy infrastrukturního majetku*	mil. Kč	2 043,48	1 852,30
- nájem infrastrukturního majetku*	mil. Kč	3 063,91	4 523,20
• odpisy	mil. Kč	1 276,56	2 286,06
• opravy	mil. Kč	138,91	204,24
• prostředky obnovy	mil. Kč	936,63	1 239,06
• zisk v rámci nájemného	mil. Kč	711,81	793,84
- prostředky obnovy infrastrukturního majetku	mil. Kč	47,89	101,41
- zisk (z ř. 13 na rozvoj a obnovu infrastrukturního majetku)	mil. Kč	73,48	72,47
Rozdíl mezi vykazovanou tvorbou prostředků na obnovu a kalk. položkami	mil. Kč	-1 499,99	-2 605,61

Pramen: MZe

*) prostředky na obnovu lze v rámci této položky generovat pouze v rozsahu, ve kterém je obnova vodovodů a kanalizací účtována v této nákladové položce

V tabulce 3.2.11 jsou uvedeny prostředky, které skupina 50 provozovatelů vodovodů a kanalizací v roce 2019 mohla vygenerovat na obnovu vodohospodářského infrastrukturního majetku v rámci vodného a stočného. V rámci kalkulace ceny pro vodné a pro stočné je možné tvořit prostředky na obnovu vodovodů a kanalizací prostřednictvím nákladových položek: 4.1 Odpisy, 4.3 Nájem (ve stejném rozsahu jako členění kalkulační položky Ostatní přímé náklady), 4.4 Prostředky obnovy infrastrukturního majetku a případně položky č. 4.2 Opravy (pouze v rozsahu, ve kterém je obnova účtována v této nákladové položce) a zisk. V uvedené tabulce jsou konfrontovány kalkulační položky umožňující generovat finanční prostředky na obnovu a vykazovaná tvorba finančních prostředků na obnovu v rámci vodného a stočného. Nově je tvorba prostředků na obnovu vykazována v tabulce č. 4 Porovnání V+S v členění na finanční prostředky z vodného/stočného a finanční prostředky ostatní.

Pro další srovnání předaných údajů z Porovnání V+S bylo v následující kapitole provedeno vyhodnocení skutečných nákladů, jednotkových nákladů a zisku u vybraných skupin subjektů.

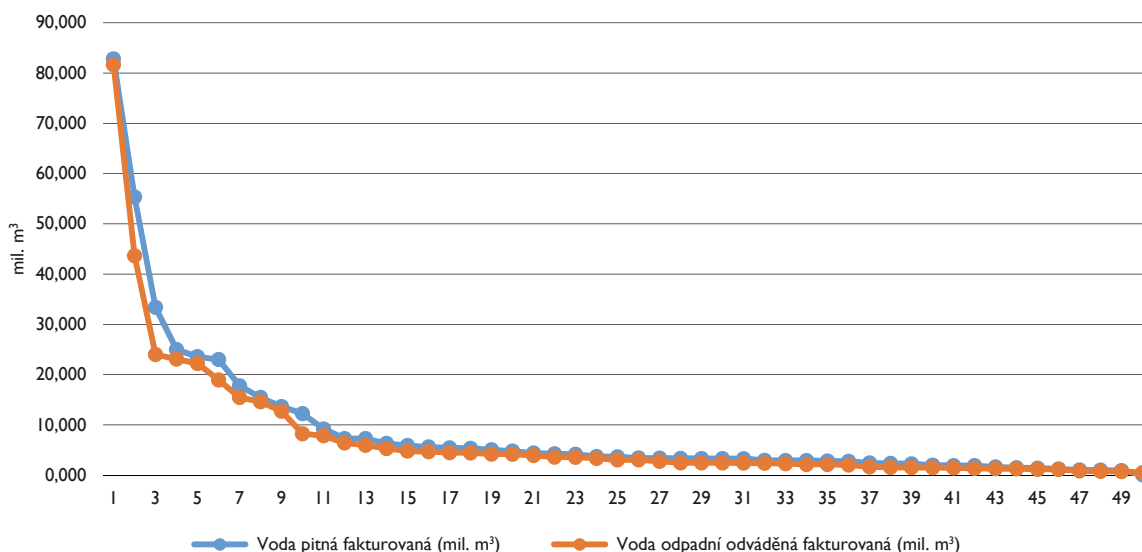

Dobev – vodovod – financováno s podporou MZe 6,349 mil. Kč

3.3 VYHODNOCENÍ SKUTEČNÝCH NÁKLADŮ, JEDNOTKOVÝCH NÁKLADŮ, ZISKU U SKUPIN VYBRANÝCH SUBJEKTŮ

Z tabulek 3.2.2 a 3.2.3 skupiny 50 provozovatelů seřazených podle množství fakturované vody odběratelům uváděných dle VÚPE a skupiny 50 provozovatelů podle množství odpadní vody vypouštěné do kanalizace bez vod srážkových uváděných dle VÚPE v roce 2019 jsou v pořadí vymezeny čtyři skupiny pro vyhodnocení skutečných nákladů a pro srovnání provozovatelů v daných skupinách na základě podílu jednotlivých položek na celkových ÚVN.

Graf 3.3.1 Graf množství pitné vody fakturované a množství odpadní vody fakturované

Pramen: MZe

Skupiny pro vodu pitnou fakturovanou:

1. skupina – subjekty na 1.–3. místě
2. skupina – subjekty na 4.–6. místě
3. skupina – subjekty na 7.–10. místě
4. skupina – subjekty na 11.–50. místě

Skupiny pro odpadní vodu vypouštěnou:

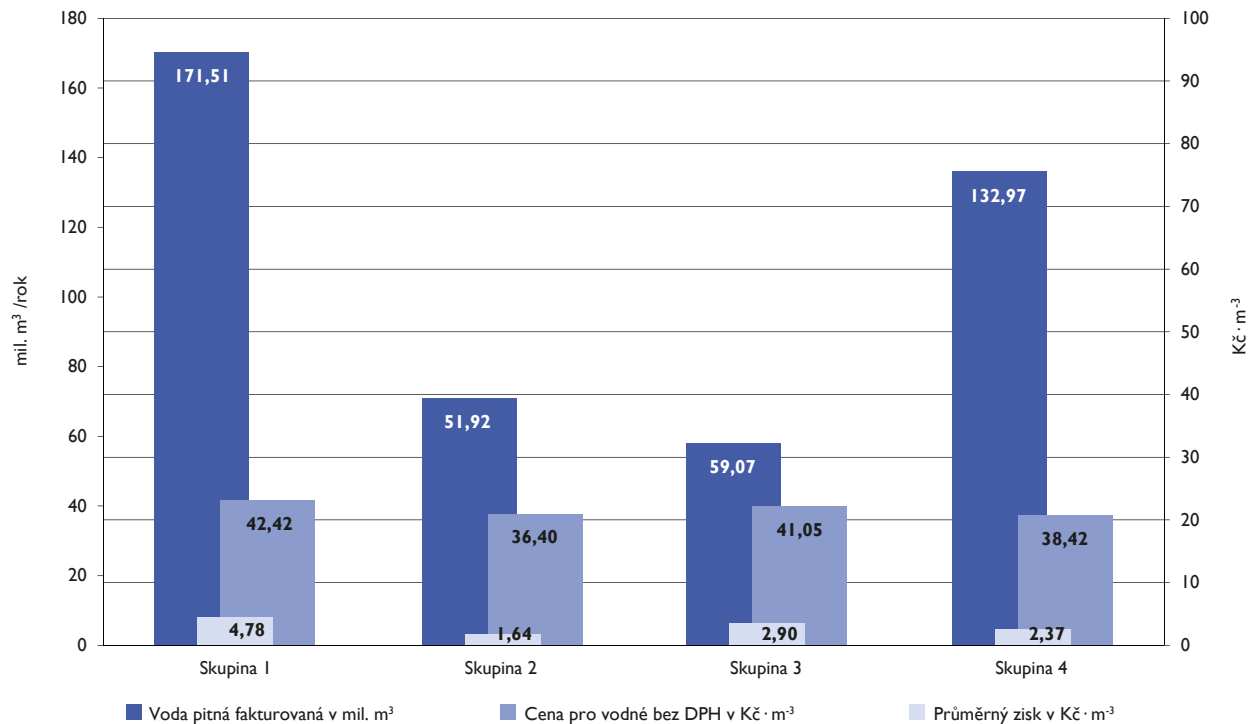
1. skupina – subjekty na 1.–2. místě
2. skupina – subjekty na 3.–5. místě
3. skupina – subjekty na 6.–9. místě
4. skupina – subjekty na 10.–50. místě

Pro porovnání jednotlivých skupin byly jejich základní údaje vymezeny následujícími sloupovými grafy 3.3.2 a 3.3.3.

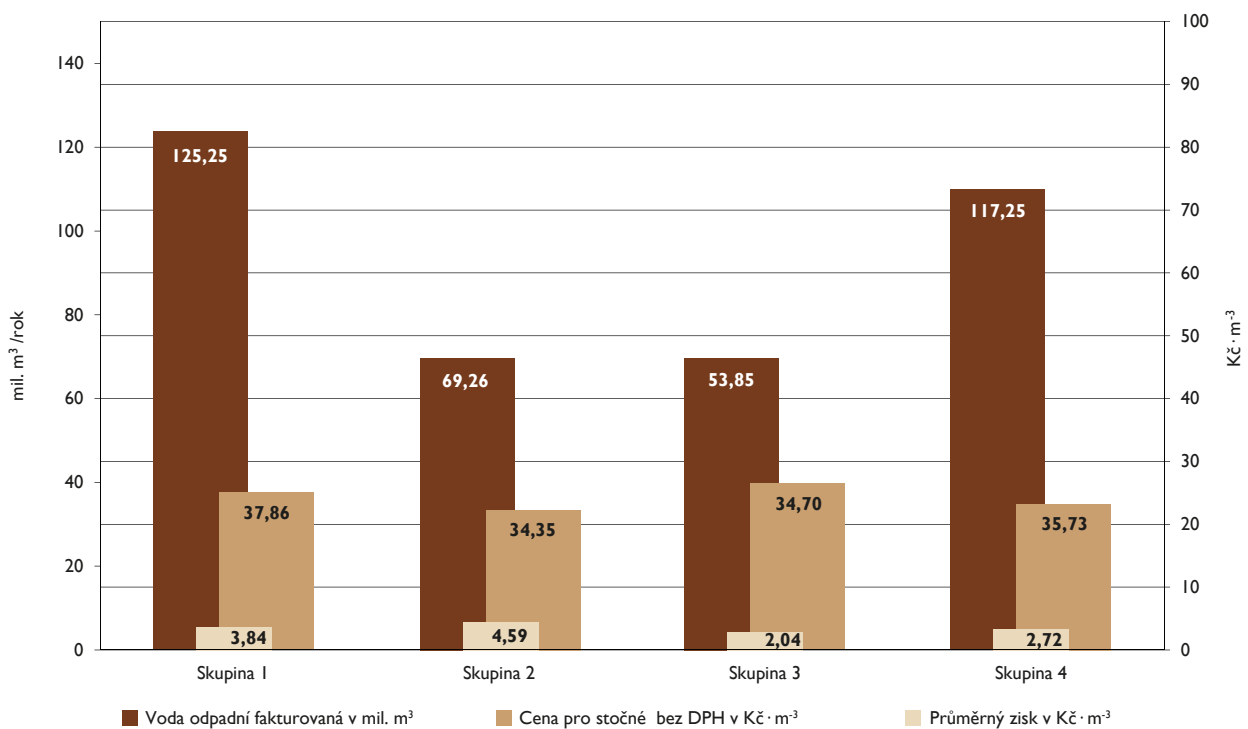
Drhovle – vodovod – financováno s podporou MZe 5,251 mil. Kč

Graf 3.3.2 Objem pitné vody fakturované ve skupinách podle velikostního pořadí s porovnáním průměrné ceny a průměrného zisku

Pramen: MZe

Graf 3.3.3 Objem odpadní vody vypouštěné do kanalizace ve skupinách podle velikostního pořadí s porovnáním průměrné ceny a průměrného zisku

Pramen: MZe

Tabulka 3.3.1 Struktura skutečných nákladů za rok 2019 pro skupinu první a druhou a podíl na ÚVN

Ukazatel	Jednotky	Skupina 1				Skupina 2			
		Voda pitná		Voda odpadní		Voda pitná		Voda odpadní	
		1-3		1-2		4-6		3-5	
		Skutečnost	% ÚVN	Skutečnost	% ÚVN	Skutečnost	% ÚVN	Skutečnost	% ÚVN
Materiál	mil. Kč	1 411,70	21,86	88,90	1,82	652,54	36,15	384,60	15,15
Energie	mil. Kč	174,39	2,70	135,77	2,78	45,23	2,51	94,50	3,72
Mzdy	mil. Kč	518,41	8,03	339,81	6,97	188,37	10,44	341,64	13,46
Ostatní přímé náklady	mil. Kč	2 784,45	43,12	3 010,28	61,74	704,64	39,04	1 344,05	52,95
- odpisy a prostředky obnovy infrastrukturního majetku	mil. Kč	241,28	3,74	0,00	0,00	3,01	0,17	278,67	10,98
- opravy infrastrukturního majetku	mil. Kč	777,56	12,04	704,04	14,44	161,93	8,97	172,46	6,79
- nájem infrastrukturního majetku	mil. Kč	1 765,78	27,34	2306,24	47,30	539,70	29,90	892,92	35,18
Provozní náklady	mil. Kč	238,65	3,70	327,70	6,72	161,48	8,95	245,38	9,67
Finanční náklady/ Ostatní výnosy	mil. Kč	-9,04	-0,14	-23,33	-0,46	-47,45	-2,65	-4,52	-0,18
Výrobní režie	mil. Kč	1 068,19	16,54	741,77	15,21	29,70	1,65	51,33	2,02
Správní režie	mil. Kč	270,87	4,19	254,48	5,22	70,61	3,91	81,42	3,21
Úplné vlastní náklady	mil. Kč	6 457,79	100,00	4 875,38	100,00	1 805,12	100,00	2 538,40	100,00
Hodnota infrastrukturního majetku podle VÚME	mil. Kč	1 19 756,41	1 854,45	136 145,02	2 792,50	30 808,93	1 706,76	64 224,56	2 530,12
Pořizovací cena provozního majetku	mil. Kč	1 835,92	28,43	847,34	17,38	453,07	25,10	4 009,48	157,95
Počet pracovníků	osoby	1 471,40		933,30		746,07		921,70	
Voda pitná/odpadní fakturovaná	mil. m ³	171,51		125,25		51,92		69,26	
- z toho domácnosti	mil. m ³	116,14		85,60		33,09		43,72	
Pitná/odpadní voda převzatá/předaná	mil. m ³	81,86		0,69		26,19		35,95	
JEDNOTKOVÉ NÁKLADY	Kč · m ⁻³	37,65		34,47		34,76		30,49	
Kalkulační zisk	mil. Kč	819,46	12,69	480,82	9,86	85,23	4,72	318,12	12,91
- podíl z ÚVN	%	12,69		9,86		4,72		12,53	
Celkem ÚVN + zisk	mil. Kč	7 277,24	112,69	5 356,20	109,86	1 890,35	104,72	2 856,52	115,93
CENA pro vodné/stočné	Kč · m ⁻³	42,42		37,86		36,40		34,35	
CENA pro vodné/stočné + DPH	Kč · m ⁻³	48,78		43,54		41,86		39,50	
Průměrný zisk	Kč · m ⁻³	4,78		3,84		1,64		4,59	
Průměrný zisk	Kč · m ⁻³	8,62				6,23			

Pramen: MZe

Tabulka 3.3.2 Struktura skutečných nákladů za rok 2018 pro skupinu třetí a čtvrtou a podíl na ÚVN

Ukazatel	Jednotky	Skupina 3				Skupina 4			
		Voda pitná		Voda odpadní		Voda pitná		Voda odpadní	
		7-10		6-9		11-50		10-50	
		Skutečnost	% ÚVN	Skutečnost	% ÚVN	Skutečnost	% ÚVN	Skutečnost	% ÚVN
Materiál	mil. Kč	407,11	18,04	95,42	5,52	1 066,47	22,24	264,56	5,46
Energie	mil. Kč	107,20	4,75	79,60	4,61	230,24	4,80	364,04	7,52
Mzdy	mil. Kč	362,70	16,07	287,20	16,63	699,11	14,58	730,72	15,09
Ostatní přímé náklady	mil. Kč	933,74	41,37	1 008,31	58,31	1 796,92	37,47	2 248,39	46,43
- odpisy a prostředky obnovy infrastrukturního majetku	mil. Kč	80,61	3,57	135,93	7,87	539,12	11,24	565,84	11,68
- opravy infrastrukturního majetku	mil. Kč	361,20	16,00	210,56	12,19	743,96	15,51	765,24	15,80
- nájem infrastrukturního majetku	mil. Kč	491,92	21,79	661,82	38,31	513,84	10,71	917,31	18,94
Provozní náklady	mil. Kč	244,48	10,83	168,82	9,77	376,01	7,84	674,31	13,92
Finanční náklady/ Ostatní výnosy	mil. Kč	-20,17	-0,89	-74,82	-4,33	-12,57	-0,26	-69,81	-1,44
Výrobní režie	mil. Kč	86,42	3,83	47,85	2,77	243,50	5,08	216,24	4,47
Správní režie	mil. Kč	135,65	6,01	115,11	6,66	396,20	8,26	414,01	8,55
Úplné vlastní náklady	mil. Kč	2 257,12	100,00	1 727,49	100,00	4 795,88	100,00	4 842,46	100,00
Hodnota infrastrukturního majetku podle VÚME	mil. Kč	40 998,16	1 816,39	45 004,11	2 605,18	113 577,31	2 368,23	133 247,78	2 751,65
Pořizovací cena provozního majetku	mil. Kč	2 885,94	127,86	4 344,20	251,48	4 353,51	90,78	4 969,11	102,62
Počet pracovníků	osoby	803,50		615,39		2 095,10		2 006,36	
Voda pitná/odpadní fakturovaná	mil. m ³	59,07		45,62		132,97		121,59	
- z toho domácnosti	mil. m ³	39,73		29,43		85,58		78,99	
Pitná/odpadní voda převzatá/předaná	mil. m ³	13,14		1,90		29,05		5,25	
JEDNOTKOVÉ NÁKLADY	Kč · m ⁻³	38,20		32,50		36,06		33,45	
Kalkulační zisk	mil. Kč	171,56	7,60	105,21	5,48	315,36	6,58	319,12	6,67
- podíl z ÚVN	%	7,60		6,09		6,58		6,67	
Celkem ÚVN + zisk	mil. Kč	2 428,68	107,60	1 832,69	105,48	5 111,25	106,58	5 107,44	106,66
CENA pro vodné/stočné	Kč · m ⁻³	41,05		35,30		38,42		35,74	
CENA pro vodné/stočné + DPH	Kč · m ⁻³	47,21		40,60		44,19		41,10	
Průměrný zisk	Kč · m ⁻³	2,90		2,31		2,37		2,29	
Průměrný zisk	Kč · m ⁻³	5,21				4,66			

Pramen: MZe

Tabulka 3.3.3 Podíl nákladových položek na ÚVN na vodu pitnou všech velikostních skupin

Ukazatel	Jednotky	Skupina			
		1	2	3	4
Materiál	%	21,86	36,15	18,04	22,24
Energie	%	2,70	2,51	4,75	4,80
Mzdy	%	8,03	10,44	16,07	14,58
Ostatní přímé náklady	%	43,12	39,04	41,37	37,47
- odpisy a prostředky obnovy infrastrukturního majetku	%	3,74	0,17	3,57	11,24
- opravy infrastrukturního majetku	%	12,04	8,97	16,00	15,51
- nájem infrastrukturního majetku	%	27,34	29,90	21,79	10,71
Provozní náklady	%	3,70	8,95	10,83	7,84
Finanční náklady/Ostatní výnosy	%	-0,14	-2,65	-0,89	-0,26
Výrobní režie	%	16,54	1,65	3,83	5,08
Správní režie	%	4,19	3,91	6,01	8,26
Úplné vlastní náklady	%	100,00	100,00	100,00	100,00
Kalkulační zisk	%	12,69	4,72	7,60	6,58
CENA pro vodné	Kč · m ⁻³	42,42	36,40	41,05	38,42
CENA pro vodné + DPH	Kč · m ⁻³	48,78	41,86	47,21	44,19

Pramen: MZe

V komentáři k tabulce 3.3.3 uvádíme pouze základní srovnání podílu jednotlivých kalkulačních položek k ÚVN za vodu pitnou. U největších provozovatelů (1. a 2. skupina) jsou nižší náklady na energie a správní režie. U energií to může vyplývat především z množstevních slev. V první skupině je nejvyšší podíl ostatních přímých nákladů. Největší část této položky tvoří náklady na nájem infrastrukturního majetku. Do infrastrukturního majetku mohlo být použito pro novou investiční výstavbu, opravy a obnovu infrastruktury 43,12 % z ÚVN (uvedené % zahrnuje odpisy a prostředky obnovy infrastrukturního majetku + opravy + nájem infrastrukturního majetku). Položka provozní náklady obsahuje poplatky za vypouštění odpadních vod, ostatní provozní náklady externí a ostatní provozní náklady ve vlastní režii. Ve druhé skupině mohlo být vloženo do infrastrukturního majetku 39,04 % z ÚVN a ve třetí 41,37 % z ÚVN, zatímco ve čtvrté skupině to bylo 37,47 % z ÚVN. Další nejvyšší nákladovou položkou je materiál. Nejvyšší hodnota je vykazována u druhé skupiny (36,15 %). U čtvrté a první skupiny hodnota této položky přesahuje 1/5 (22,24 % resp. 21,86 %) ÚVN.

Za poměrně zásadní odlišení lze považovat kalkulační zisk, který u první skupiny činí 12,69 % z položky ÚVN. Ve druhé skupině činí kalkulační zisk 37 % z hodnoty udávané za první skupinu a ve třetí a čtvrté skupině se jedná o 60 %, resp. 52 %. Zde je třeba při posuzování vzít v úvahu, že v případě první skupiny se jedná o dvě provozní společnosti (PVK a SčVK) a jednu společnost smíšenou (SmVaK), která infrastrukturní majetek vlastní a zároveň i provozuje. Z tohoto důvodu jsou u této společnosti v kalkulačním zisku zahrnuty i prostředky na investice (u provozních společností jsou tyto prostředky zahrnuté v položce nájemné), což celkový výsledek výrazně ovlivňuje.

Dobev – kanalizace – financováno s podporou MZe 6,349 mil. Kč

Tabulka 3.3.4 Podíl nákladových položek na ÚVN na odpadní vodu vypouštěnou do kanalizace všech velikostních skupin

Ukazatel	Jednotky	Skupina			
		1	2	3	4
Materiál	%	1,82	15,15	5,52	5,46
Energie	%	2,78	3,72	4,61	7,52
Mzdy	%	6,97	13,46	16,63	15,09
Ostatní přímé náklady	%	61,74	52,95	58,37	46,43
- odpisy a prostředky obnovy infrastrukturního majetku	%	0,00	10,98	7,87	11,68
- opravy infrastrukturního majetku	%	14,44	6,79	12,19	15,80
- nájem infrastrukturního majetku	%	47,30	35,18	38,31	18,94
Provozní náklady	%	6,72	9,67	9,77	13,92
Finanční náklady/Ostatní výnosy	%	-0,46	-0,18	-4,33	-1,44
Výrobní režie	%	15,21	2,02	2,77	4,47
Správní režie	%	5,22	3,21	6,66	8,55
Úplné vlastní náklady	%	100,00	100,00	100,00	100,00
Kalkulační zisk	%	9,86	12,91	5,48	6,67
CENA pro stočné	Kč · m ⁻³	37,86	34,35	35,30	35,74
CENA pro stočné + DPH	Kč · m ⁻³	43,54	39,50	40,60	41,10

Pramen: MZe

Z tabulky 3.3.4 je patrné, že i u vody odpadní je druhá skupina podstatně zatížena vyššími náklady na materiál, tato skupina však vykazuje druhé nejnižší náklady na mzdy. Náklady na energie jsou znatelně vyšší u čtvrté skupiny. V první, druhé a třetí skupině jsou výrazně vyšší ostatní přímé náklady, což je jednoznačně důsledkem vysokých nákladů na nájem infrastrukturního majetku. Do infrastrukturního majetku mohlo být použito pro novou investiční výstavbu, opravy a obnovu infrastruktury 61,74 %, 52,95 % a 58,37 % z ÚVN (uvedené % zahrnuje odpisy a prostředky obnovy infrastrukturního majetku + opravy + nájem infrastrukturního majetku). Ve čtvrté skupině mohlo být vloženo do infrastrukturního majetku 46,43 % z ÚVN. Výrobní režie je výrazně nejvyšší u první skupiny a nejnižší u druhé skupiny. Podstatnější rozdíly je možné sledovat u položky kalkulační zisk, který je mnohem vyšší u druhé skupiny, u nichž činí 12,91 % z hodnoty ÚVN. U třetí a čtvrté skupiny je kalkulační zisk zřetelně nižší a dosahuje 5,48 % a 6,67 % z hodnoty ÚVN.

3.4 CENOVÁ KONTROLA

Následující podkapitola vychází z materiálu zpracovaného Ministerstvem financí.

Usnesením vlády č. 86 ze dne 9. 2. 2015 bylo rozhodnuto vytvořit na MF specializovaný cenový kontrolní útvar se zaměřením na dodržování pravidel věcného usměrňování u vody pitné a vody odpadní (včetně vody předané a převzaté). Tento úkol byl částečně realizován v roce 2016, kdy bylo zatím s omezeným počtem systemizovaných míst vytvořeno v rámci odboru 16 - Cenová politika oddělení Cenová kontrola v oboru vodovodů a kanalizací jako cenový kontrolní orgán MF oprávněný k provádění cenové kontroly dle § 2 odst. 1 zákona č. 265/1991 Sb., o působnosti orgánů České republiky v oblasti cen, ve znění pozdějších předpisů. Tento kontrolní orgán zahájil svou činnost ve 3. čtvrtletí roku 2016.

Kontrolní činnost oddělení 1602 – Cenová kontrola je prováděna na základě ustanovení § 2 odst. 1 zákona č. 265/1991 Sb., o působnosti orgánů České republiky v oblasti cen, ve znění pozdějších předpisů, ustanovení § 14 zákona č. 526/1990 Sb., a navazujících cenových předpisů, a dále v souladu se zákonem č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád), ve znění pozdějších předpisů, u 50 největších vodohospodářských subjektů v České republice.

Předmětem prováděných cenových kontrol je dodržování závazného postupu při tvorbě ceny nebo při kalkulaci ceny, uplatňování věcně usměrňovaných cen ve smyslu ustanovení § 6 odst. 1 písm. c) zákona č. 526/1990 Sb., a vedení cenové evidence dle ustanovení § 11 zákona č. 526/1990 Sb., při kalkulaci a uplatňování cen:

- vody pitné dodávané odběratelům,
- vody pitné dodávané do vodovodní sítě pro veřejnou potřebu jiné osobě, než je odběratel („voda předaná“),
- vody odpadní odvedené kanalizací nečištěné a vody odpadní odvedené kanalizací čištěné,
- vody odpadní převzaté do kanalizace od jiného vodohospodářského subjektu („převzatá voda odpadní“).

V roce 2019 bylo zahájeno 5 cenových kontrol v souladu s plánem cenových kontrol v oboru vodovodů a kanalizací na rok 2019.

Ve stejném roce byly v souladu s ustanovením § 18 kontrolního řádu ukončeny cenové kontroly u tří vodohospodářských subjektů. U všech tří kontrolovaných subjektů bylo zjištěno porušení ustanovení § 6 odst. 1 zákona č. 526/1990 Sb., se závěrem, že tyto subjekty jsou důvodně podezřelé z naplnění skutkové podstaty přestupku ve smyslu ustanovení § 16 odst. 1 písm. d) zákona č. 526/1990 Sb. V současné době je s těmito subjekty vedeno správní řízení o přestupku.

Přehled cenových kontrol v číslech je znázorněn v následující tabulce.

Počet zahájených cenových kontrol v roce 2019	5
Počet ukončených cenových kontrol v roce 2019 dle ustanovení § 18 kontrolního řádu	3
- se zjištěním	3/3
- bez zjištění	0/3
Počet ukončených správních řízení o uložení pokuty za porušení cenových předpisů v roce 2019	1
- počet uhrazených pokut uložených v rámci správního řízení navazujícího na cenovou kontrolu	1/1

Pramen: MF ČR

V oboru vodovodů a kanalizací provádí cenovou kontrolu také územně příslušný Specializovaný finanční úřad (dříve finanční ředitelství). Kontrolní činnost Odboru cenové kontroly SFÚ byla v roce 2019 zaměřena na ověřování dodržování regulačních pravidel stanovených zákonem č. 526/1990 Sb., prováděcí vyhláškou č. 450/2009 Sb., kterou se provádí zákon č. 526/1990 Sb., a navazujícími příslušnými cenovými výměry MF a ostatních cenových orgánů. Kromě regulovaných cen zboží a služeb byly v roce 2019 provedeny i kontroly v oblasti neregulovaných cen podle ustanovení § 2 odst. 3 zákona č. 526/1990 Sb., týkající se možného zneužití výhodnějšího hospodářského postavení prodávajícího. Rovněž bylo kontrolováno, a to jednak samostatně nebo v rámci kontrolních akcí zaměřených na jednotlivé regulované oblasti, zda prodávající jednotlivých druhů zboží plní své evidenční a informační povinnosti stanovené ustanoveními § 11 a § 13 zákona č. 526/1990 Sb.

V oblasti vodárenství jsou věcným usměrňováním cen podle ustanovení § 6 zákona č. 526/1990 Sb., regulovány ceny:

- povrchové vody odebrané z vodních toků a ostatních povrchových vod,
- pitné vody dodávané odběratelům nebo do vodovodní sítě pro veřejnou potřebu jiné osobě než je odběratel,
- odpadní vody odvedené kanalizací nebo převzaté od jiného vodohospodářského subjektu.

V oblasti vodárenství bylo v roce 2019 provedeno celkem 50 cenových kontrol, což je o 19 cenových kontrol méně než v roce 2018 (69). Na základě provedených cenových kontrol bylo pravomocně uloženo 13 pokut v úhrnné výši 15 238 000 Kč. Počet pravomocně uložených pokut je oproti roku 2018 (26) poloviční.

Nalezená pochybení:

- nesestavení, a tedy i neuchování kalkulací k cenám pro vodné a stočné po zákonem stanovenou dobu
- porušení cenových předpisů
- zahrnutí ekonomicky neoprávněných nákladů nebo nákladů nedoložených v účetnictví,
- neprovedení výpočtu přiměřeného zisku zajišťujícího přiměřenou návratnost použitého kapitálu, popř. nedodržení pravidel pro jeho provedení,
- zahrnutí nepřiměřeného zisku z důvodu nerespektování maximálního koeficientu meziročního růstu přiměřeného zisku.

Cílem kontrolní činnosti zaměřené na dodržování závazného postupu při tvorbě a kalkulaci cen pro vodné a cen pro stočné vlastníky resp. provozovateli vodovodů a kanalizací je zjednotění náprav kalkulací a tím především ochrana odběratelů.

3.5 ZÁVĚRY K CENÁM

Zákonem o vodovodech a kanalizacích je vlastníkovi popř. provozovateli vodovodu nebo kanalizace uložena povinnost zaslat MZe v elektronické podobě a ve stanovené formě Porovnání V+S. Povinný elektronický formát byl zaveden novelou zákona o vodovodech a kanalizacích a měl by nadále i v příštích letech sloužit ke zjednodušení předávání dat, a také k omezení chybovosti již při zpracování hlášení u samotných vlastníků a provozovatelů vodovodů a kanalizací pro veřejnou potřebu.

Nejčastějšími chybami byla absence uvedení infrastrukturního majetku, reprezentovaného identifikačním číslem majetkové resp. provozní evidence (IČPE), vztahujícího se k předmětným formulářům. V mnoha případech obsahují předané dokumentace v této položce závažné nesrovnalosti, které mohou naznačovat nesoulad s rozhodnutím o povolení k provozování vodovodů a kanalizací. Častá chybovost je u vykazování cen provozního hmotného majetku (často je uváděna stejná hodnota jako u infrastrukturního majetku). Hodnoty infrastrukturního majetku podle VÚME nejsou uváděny v reprodukční pořizovací ceně stanovené podle Metodického pokynu čj. 401/2010 – 15000, ale je chybně vykazována účetní hodnota majetku.

Značná část zpracovatelů rovněž nevyplňuje údaje o tvorbě a čerpání prostředků na obnovu vodovodů a kanalizací, které se nově vykazují v tabulce č. 4 uvedeného hlášení. V této položce se uvádí skutečná tvorba a čerpání finančních prostředků na obnovu s ohledem na plán financování obnovy za sledované období, v členění podle zdrojů, resp. zda jsou tyto prostředky generovány v rámci ceny pro vodné a stočné nebo z jiných zdrojů. Pokud nejsou finanční prostředky na obnovu vodovodu nebo kanalizace v daném kalendářním roce (období) použity na obnovu vodovodů a kanalizací, tvoří rozdíl mezi tvorbou a čerpáním rezervu finančních prostředků, které musí mít vlastníci k dispozici např. na bankovním účtu.

Vyskytují se i subjekty, které nabízejí vypracování hlášení Porovnání V+S komerčně, aniž by správné zpracování znaly, případně byly alespoň seznámeny s přílohou č. 19a vyhlášky č. 428/2001 Sb. Někteří zpracovatelé taktéž nerozlišují rozdílnost dvou dokumentů, „Kalkulace V+S“ zpracované podle přílohy č. 19 vyhlášky č. 428/2001 Sb., a dokladu Porovnání V+S (respektive porovnání kalkulace a dosažené skutečnosti v témže roce) prováděné podle přílohy č. 20 vyhlášky č. 428/2001 Sb. V některých případech byla předána dokumentace, která obsahovala nepravdivé údaje v zásadních položkách včetně fakturované ceny pro vodné, ceny pro stočné a množství fakturované vody.

S novelou vyhlášky č. 428/2001 Sb. a účinností předmětných příloh se zpracovávané dokumenty provádějí podle upravené přílohy č. 19 a č. 20 této vyhlášky. V Porovnání V+S se vyazuje tvorba a čerpání prostředků na obnovu odděleně od kalkulace (výpočtu) cen pro vodné a pro stočné. Vytváření finanční rezervy na obnovu je v působnosti vlastníka infrastruktury, který může být odlišný od provozovatele resp. od příjemce vodného či stočného, z tohoto důvodu se uvádí tvorba a čerpání finančních prostředků na obnovu v samostatné tabulce. Údaje vykazované v tabulce č. 4 resp. v tabulce č. 5 nově předává vlastníci vodohospodářského infrastrukturního majetku příjemci vodného nebo stočného. Na základě zmocnění vlastníka (vlastníků) může příjemce vodného nebo stočného tyto hodnoty v rámci informačního systému (IS VaK – VS VaK) do Porovnání vyplnit buď přímo, nebo je importovat z Excelu.

Radčice – kanalizace a ČOV – financováno s podporou MZe 12,189 mil. Kč

4. EFEKTIVITA VYNAKLÁDANÝCH NÁKLADŮ PROVOZOVATELSKÝCH MODELŮ

4.1 REPREZENTANTI RŮZNÝCH PROVOZOVATELSKÝCH MODELŮ

S ohledem k celkovému počtu 2 992 provozovatelů evidovaných ve VÚPE za kalendářní rok 2019 bylo vytvořeno celkem 5 skupin. Zástupci těchto skupin jsou vybráni jako reprezentativní vzorek pro různé provozovatelské modely (skupina „A“ oddílné čistě provozovatelské akciové společnosti územně rozsáhlé, skupina „B“ oddílné čistě provozovatelské akciové společnosti územně vymezené velkými městy, skupina „C“ vlastnicko-provozoatelské akciové společnosti územně nepřesahující okres, skupina „D“ provozovatelské společnosti ovládané vlastníkem infrastruktury – menšími městy (jako zvláštní vlastnicko-provozní model), skupina „E“ vlastnicko-provozoatelský model, kdy menší obec provozuje vlastní infrastrukturu).

Tabulka 4.1.1 uvádí reprezentanty jednotlivých skupin.

Tabulka 4.1.1 Seznam vybraných zástupců (reprezentantů) provozovatelských modelů

Skupina A
Severočeské vodovody a kanalizace, a. s.
Královéhradecká provozní, a. s.
Moravská vodárenská, a. s.
Skupina B
Pražské vodovody a kanalizace, a. s.
Brněnské vodárny a kanalizace, a. s.
Ostravské vodárny a kanalizace, a. s.
Skupina C
Vodovody a kanalizace Mladá Boleslav, a. s.
Vodovody a kanalizace Přerov, a. s.
Vodovody a kanalizace Vsetín, a. s.
Skupina D
Městské vodovody a kanalizace, s. r. o. Jaroměř
Technické služby Strakonice, s. r. o.
VLTAVOTÝNSKÁ TEPLÁRENSKÁ, a. s.
Skupina E
Obec Svatouch
Městys Želetava
Obec Čermná
Obec Zbytiny
Obec Milešov

ÚV Klíčava – Vodárny Kladno – Mělník, a. s. – financováno s podporou MZe 39,106 mil. Kč

Tabulka 4.1.2 Struktura skutečných nákladů za rok 2019 pro skupinu A + B a podíl na ÚVN

Ukazatel	Jednotky	Skupina A				Skupina B			
		Voda pitná		Voda odpadní		Voda pitná		Voda odpadní	
		Skutečnost	% ÚVN	Skutečnost	% ÚVN	Skutečnost	% ÚVN	Skutečnost	% ÚVN
Materiál	mil. Kč	449,15	13,67	72,03	2,40	1 302,23	29,20	388,87	9,04
Energie	mil. Kč	124,08	3,78	136,64	4,56	99,50	2,23	70,17	1,63
Mzdy	mil. Kč	245,67	7,48	220,44	7,35	354,63	7,95	378,39	8,80
Ostatní přímé náklady	mil. Kč	1 370,77	41,72	1 680,81	56,06	2 059,10	46,17	2 746,41	63,84
- odpisy a prostředky obnovy infrastrukturního majetku	mil. Kč	6,06	0,18	23,99	0,80	0,81	0,02	0,62	0,01
- opravy infrastrukturního majetku	mil. Kč	333,37	10,15	366,66	12,23	731,70	16,41	649,40	15,10
- nájem infrastrukturního majetku	mil. Kč	1 031,35	31,39	1 290,16	43,03	1 326,59	29,74	2 096,39	48,73
Provozní náklady	mil. Kč	60,16	1,83	143,56	4,79	301,26	6,75	361,64	8,41
Finanční náklady	mil. Kč	0,66	0,02	-0,05	0,00	1,75	0,04	9,88	0,23
Ostatní výnosy	mil. Kč	-9,53	-0,29	-23,28	-0,78	-40,82	-0,91	-62,08	-1,45
Výrobní režie	mil. Kč	920,90	28,03	640,16	21,35	147,37	3,30	159,95	3,72
Správní režie	mil. Kč	123,41	3,76	127,98	4,27	234,87	5,27	248,60	5,78
Úplné vlastní náklady	mil. Kč	3 285,27	100,00	2 998,29	100,00	4 459,89	100,00	4 301,82	100,00
Hodnota souvisejícího infrastrukturního majetku podle VÚME	mil. Kč	80 981,50	2 464,99	87 778,27	2 927,62	51 420,62	1 152,96	104 691,42	2 433,66
Pořizovací cena provozního majetku	mil. Kč	733,79	22,34	788,33	26,29	1 052,05	23,59	3 822,99	88,87
Počet pracovníků	osoby	891,70		695,70		984,70		906,20	
Voda pitná/odpadní fakturovaná	mil. m ³	80,37		64,99		123,21		120,20	
- z toho domácnosti	mil. m ³	55,57		46,85		80,77		77,46	
Pitná/odpadní voda převzatá/předaná	mil. m ³	4,46		1,55		97,80		32,74	
JEDNOTKOVÉ NÁKLADY	Kč · m ⁻³	40,87		39,13		36,19		32,02	
Kalkulační zisk	mil. Kč	130,09	3,96	191,39	6,38	437,18	9,80	466,72	10,85
- podíl z ÚVN	%	3,96		6,38		9,80		10,85	
Celkem ÚVN + zisk	mil. Kč	3 415,36	103,96	3 189,67	106,38	4 897,07	109,80	4 768,54	110,85
CENA pro vodné/stočné	Kč · m ⁻³	42,45		41,62		39,68		35,50	
CENA pro vodné/stočné + DPH	Kč · m ⁻³	48,82		47,87		45,64		40,82	
Průměrný zisk	Kč · m ⁻³	1,62		2,94		3,55		3,88	
Průměrný zisk	Kč · m ⁻³	4,56				7,43			

Pramen: MZE

Tabulka 4.1.2a Tvorba a čerpání finančních prostředků na obnovu za rok 2019 pro skupinu A + B a podíl k hodnotě infrastrukturního majetku podle VÚME

Vykazování prostředků na obnovu	Ukazatel	Jednotky	Skupina A				Skupina B			
			Voda pitná		Voda odpadní		Voda pitná		Voda odpadní	
			mil. Kč	%	mil. Kč	%	mil. Kč	%	mil. Kč	%
Prostředky na obnovu infrastrukturního majetku za roku 2019 – tvorba		Kč · m ⁻³	1 437,12	1,77	1 080,13	1,23	1 351,15	2,63	1 820,55	1,74
- z vodného/stočného		Kč · m ⁻³	1 353,52	1,67	1 034,46	1,37	1 338,00	2,60	5 179,30	1,72
- ostatní		Kč · m ⁻³	83,60	0,10	45,67	0,11	13,15	0,03	400,67	0,01
Prostředky na obnovu infrastrukturního majetku za roku 2019 – čerpání		Kč · m ⁻³	1 497,02	1,85	1 003,88	1,29	1 383,94	2,69	4 888,37	1,76

Pramen: MZE

Tabulka 4.1.3 Struktura skutečných nákladů za rok 2019 pro skupinu C + D a podíl na ÚVN

Ukazatel	Jednotky	Skupina C				Skupina D			
		Voda pitná		Voda odpadní		Voda pitná		Voda odpadní	
		Skutečnost	% ÚVN	Skutečnost	% ÚVN	Skutečnost	% ÚVN	Skutečnost	% ÚVN
Materiál	mil. Kč	109,08	17,57	12,21	2,33	20,28	26,17	2,40	3,35
Energie	mil. Kč	28,21	4,54	32,69	6,25	4,51	5,81	5,48	7,63
Mzdy	mil. Kč	140,69	22,66	100,77	19,26	14,22	18,34	14,60	20,32
Ostatní přímé náklady	mil. Kč	239,38	38,56	270,94	51,78	28,09	3524	35,37	48,16
- odpisy a prostředky obnovy infrastrukturního majetku	mil. Kč	158,28	25,50	138,12	26,40	0,82	0,06	0,78	0,03
- opravy infrastrukturního majetku	mil. Kč	78,63	12,66	92,47	17,67	6,17	7,96	3,47	4,82
- nájem infrastrukturního majetku	mil. Kč	2,47	0,40	40,35	7,71	21,10	27,22	31,12	43,31
Provozní náklady	mil. Kč	29,57	4,76	45,86	8,76	5,25	6,78	7,19	10,00
Finanční náklady	mil. Kč	0,00	0,00	0,91	0,17	0,00	0,00	0,01	0,01
Ostatní výnosy	mil. Kč	-7,96	-1,28	-14,34	-2,74	-1,30	-0,69	-1,03	-0,37
Výrobní režie	mil. Kč	15,76	2,54	15,67	3,00	1,29	1,67	1,36	1,89
Správní režie	mil. Kč	66,10	10,65	58,57	11,19	5,18	6,68	6,47	9,01
Úplné vlastní náklady	mil. Kč	620,83	100,00	523,28	100,00	77,52	100,00	71,85	100,00
Hodnota souvisejícího infrastrukturního majetku podle VÚME	mil. Kč	13 547,44	2 182,14	13 571,10	2 593,47	1 405,07	1 812,47	2 296,75	3 196,52
Pořizovací cena provozního majetku	mil. Kč	168,62	27,16	177,18	33,86	23,01	29,68	22,12	30,79
Počet pracovníků	osoby	314,70		229,40		31,80		28,90	
Voda pitná/odpadní fakturovaná	mil. m ³	16,07		13,39		2,04		1,93	
- z toho domácnosti	mil. m ³	11,01		8,60		1,36		1,34	
Pitná/odpadní voda převzatá/předaná	mil. m ³	2,20		0,03		0,80		0,00	
JEDNOTKOVÉ NÁKLADY	Kč · m ⁻³	38,63		30,80		38,00		37,17	
Kalkulační zisk	mil. Kč	55,15	8,88	45,94	8,78	2,26	2,91	8,55	11,90
- podíl z ÚVN	%	8,88		8,78		2,91		11,90	
Celkem ÚVN + zisk	mil. Kč	675,98	108,88	569,23	108,78	79,78	102,91	80,40	111,90
CENA pro vodné/ stočné	Kč · m ⁻³	41,98		33,46		39,11		41,60	
CENA pro vodné/ stočné + DPH	Kč · m ⁻³	48,28		38,47		44,98		47,84	
Průměrný zisk	Kč · m ⁻³	3,43		3,43		1,11		4,42	
Průměrný zisk	Kč · m ⁻³			6,86				5,53	

Pramen: MZE

Tabulka 4.1.3a Tvorba a čerpání finančních prostředků na obnovu za rok 2019 pro skupinu C + D a podíl k hodnotě infrastrukturního majetku podle VÚME

Vykazování prostředků na obnovu	Ukazatel	Jednotky	Skupina C				Skupina D			
			Voda pitná		Voda odpadní		Voda pitná		Voda odpadní	
			mil. Kč	%	mil. Kč	%	mil. Kč	%	mil. Kč	%
Prostředky na obnovu infrastrukturního majetku za roku 2019 – tvorba		Kč · m ⁻³	241,27	1,78	220,96	1,62	24,56	1,75	40,15	1,75
- z vodného/stočného		Kč · m ⁻³	240,49	1,77	220,96	1,41	22,11	1,57	32,77	1,43
- ostatní		Kč · m ⁻³	0,78	0,01	28,87	0,21	2,45	0,17	7,38	0,32
Prostředky na obnovu infrastrukturního majetku za roku 2019 – čerpání		Kč · m ⁻³	156,96	1,15	104,78	0,77	41,23	2,93	17,34	0,75

Pramen: MZE

Tabulka 4.1.4 Struktura skutečných nákladů za rok 2019 pro skupinu E a podíl na ÚVN

Ukazatel	Jednotky	Skupina E			
		Voda pitná		Voda odpadní	
		Skutečnost	% ÚVN	Skutečnost	% ÚVN
Materiál	mil. Kč	0,38	15,57	0,09	3,36
Energie	mil. Kč	0,32	13,35	0,67	24,17
Mzdy	mil. Kč	0,40	16,64	0,48	17,02
Ostatní přímé náklady	mil. Kč	0,73	30,44	0,95	34,14
- odpisy a prostředky obnovy infrastrukturního majetku	mil. Kč	0,70	29,11	0,56	20,10
- opravy infrastrukturního majetku	mil. Kč	0,03	1,33	0,39	14,04
- nájem infrastrukturního majetku	mil. Kč	0,00	0,00	0,00	0,00
Provozní náklady	mil. Kč	0,35	14,48	0,46	16,64
Finanční náklady	mil. Kč	0,00	0,00	0,02	0,64
Výrobní režie	mil. Kč	0,15	6,17	0,01	0,49
Správní režie	mil. Kč	0,08	3,35	0,10	3,54
Úplné vlastní náklady	mil. Kč	2,41	100,00	2,78	100,00
Hodnota souvisejícího infrastrukturního majetku podle VÚME	mil. Kč	99,53	4 124,54	160,28	5 741,02
Pořizovací cena provozního majetku	mil. Kč	14,43	597,98	16,65	596,38
Počet pracovníků	osoby	3,60		3,60	
Voda pitná/odpadní fakturovaná	mil. m ³	0,08		0,08	
- z toho domácnosti	mil. m ³	0,07		0,08	
Pitná/odpadní voda převzatá/předaná	mil. m ³	0,00		0,00	
JEDNOTKOVÉ NÁKLADY	Kč · m ⁻³	29,82		33,39	
Kalkulační zisk	mil. Kč	-0,52	-21,36	-0,60	-21,63
- podíl z ÚVN	%	-21,36		-21,63	
Celkem ÚVN + zisk	mil. Kč	1,90	78,64	2,19	78,37
CENA pro vodné/stočné	Kč · m ⁻³	23,47		26,08	
CENA pro vodné/stočné + DPH	Kč · m ⁻³	26,99		29,99	
Průměrný zisk	Kč · m ⁻³	-6,37		-7,22	
Průměrný zisk	Kč · m ⁻³	-13,59			

Pramen: MZe

Tabulka 4.1.4a Tvorba a čerpání finančních prostředků na obnovu za rok 2019 pro skupinu D a podíl k hodnotě infrastrukturního majetku podle VÚME

Vykazování prostředků na obnovu	Ukazatel	Jednotky	Skupina E			
			Voda pitná		Voda odpadní	
			mil. Kč	%	mil. Kč	%
Prostředky na obnovu infrastrukturního majetku za roku 2019 – tvorba	Kč · m ⁻³	0,47	0,47	0,68	0,03	
- z vodného/stočného	Kč · m ⁻³	0,44	0,44	0,31	0,01	
- ostatní	Kč · m ⁻³	0,03	0,03	0,37	0,02	
Prostředky na obnovu infrastrukturního majetku za roku 2019 – čerpání	Kč · m ⁻³	0,35	0,35	0,00	0,00	

Pramen: MZe

Souhrn podílů nákladových položek na ÚVN z tabulek 4.1.2, 4.1.3 a 4.1.4 je uveden v tabulce 4.1.5 a 4.1.6.

Tabulka 4.1.5 Podíl nákladových položek na ÚVN na vodu pitnou všech skupin

Ukazatel	Jednotky	Skupina				
		A	B	C	D	E
Materiál	%	13,67	29,20	17,57	26,17	15,57
Energie	%	3,78	2,23	4,54	5,81	13,35
Mzdy	%	7,48	7,95	22,66	18,34	16,64
Ostatní přímé náklady	%	41,72	46,17	38,56	35,24	30,44
- odpisy a prostředky obnovy infrastrukturního majetku	%	0,18	0,02	25,50	0,06	29,11
- opravy infrastrukturního majetku	%	10,15	16,41	12,66	7,96	1,33
- nájem infrastrukturního majetku	%	31,39	29,74	0,40	27,22	0,00
Provozní náklady	%	1,83	6,75	4,76	6,78	14,48
Finanční náklady	%	0,02	0,04	0,00	0,00	0,00
Ostatní výnosy	%	-0,29	-0,91	-1,28	-0,69	0,00
Výrobní režie	%	28,03	3,30	2,54	1,67	6,17
Správní režie	%	3,76	5,27	10,65	6,68	3,35
Úplné vlastní náklady	%	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
Kalkulační zisk	%	3,96	9,80	8,88	2,91	-21,36
CENA pro vodné	Kč · m ⁻³	42,45	39,68	41,98	39,11	23,47
CENA pro vodné + DPH	Kč · m ⁻³	48,82	45,64	48,28	44,98	26,99

Pramen: MZe

Tabulka 4.1.6 Podíl nákladových položek na ÚVN na odpadní vodu vypouštěnou do kanalizace všech skupin

Ukazatel	Jednotky	Skupina				
		A	B	C	D	E
Materiál	%	2,40	9,04	2,33	3,35	3,36
Energie	%	4,56	1,63	6,25	7,63	24,17
Mzdy	%	7,35	8,80	19,26	20,32	17,02
Ostatní přímé náklady	%	56,06	63,84	51,78	48,16	34,13
- odpisy a prostředky obnovy infrastrukturního majetku	%	0,80	0,01	26,40	0,03	20,10
- opravy infrastrukturního majetku	%	12,23	15,10	17,67	4,82	14,04
- nájem infrastrukturního majetku	%	43,03	48,73	7,71	43,31	0,00
Provozní náklady	%	4,79	8,41	8,76	10,00	16,63
Finanční náklady	%	0,00	0,23	0,17	0,01	0,64
Ostatní výnosy	%	-0,78	-1,45	-2,74	-0,37	0,00
Výrobní režie	%	21,35	3,72	3,00	1,89	0,49
Správní režie	%	4,27	5,78	11,19	9,01	3,55
Úplné vlastní náklady	%	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
Kalkulační zisk	%	6,38	10,85	8,78	11,90	-21,63
CENA pro stočné	Kč · m ⁻³	41,62	35,50	33,46	41,60	26,08
CENA pro stočné + DPH	Kč · m ⁻³	47,87	40,82	38,47	47,84	29,99

Pramen: MZe

V následujících tabulkách 4.1.5a a 4.1.6a je uveden souhrn podílů nákladových položek na ÚVN z tabulek 4.1.2, 4.1.3 a 4.1.4. Jedná se o podíly nákladových položek uvedené také v tabulkách 4.1.5 a 4.1.6, které jsou nově nad rámec stávající kalkulace rozdělené na „Náklady provozu“ (jedná se o ÚVN, které nezahrnují položku „Ostatní přímé náklady“) a na „Ostatní přímé náklady“ (jedná se o položky umožňující reprodukci majetku). Zatímco je žádoucí, aby Náklady provozu byly efektivnějším provozováním vodovodů a kanalizací snižovány, u Ostatních přímých nákladů, v rámci kterých je možné generovat prostředky na novou investiční výstavbu, opravy a obnovu infrastruktury, je další snižování nežádoucí, především s ohledem na povinnost tvorby prostředků na obnovu. Přehled o tvorbě a čerpání finančních prostředků u jednotlivých skupin v roce 2019 je uveden v Tabulkách 4.1.2a, 4.1.3a a 4.1.4a.

Tabulka 4.1.5a Podíl nákladových položek na ÚVN na vodu pitnou všech skupin

Ukazatel	Jednotky	Skupina				
		A	B	C	D	E
Náklady provozu	%	58,28	53,83	61,44	64,76	69,566
• Materiál	%	13,67	29,20	17,57	26,17	15,57
• Energie	%	3,78	2,23	4,54	5,81	13,35
• Mzdy	%	7,48	7,95	22,66	18,34	16,64
• Provozní náklady	%	1,83	6,75	4,76	6,78	14,48
• Finanční náklady	%	0,02	0,04	0,00	0,00	0,00
• Ostatní výnosy	%	-0,29	-0,91	-1,28	-0,69	0,00
• Výrobní režie	%	28,03	3,30	2,54	1,67	6,17
• Správní režie	%	3,76	5,27	10,65	6,68	3,35
Ostatní přímé náklady (položky umožňující reprodukci majetku)	%	41,72	46,17	38,56	35,24	30,44
- odpisy a prostředky obnovy infrastrukturního majetku	%	0,18	0,02	25,50	0,06	29,11
- opravy infrastrukturního majetku	%	10,15	16,41	12,66	7,96	1,33
- nájem infrastrukturního majetku	%	31,39	29,74	0,40	27,22	0,00
Úplné vlastní náklady	%	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
Kalkulační zisk	%	7,07	10,15	9,54	5,99	-9,15
CENA pro vodné	Kč · m ⁻³	41,69	38,69	40,46	38,43	23,11
CENA pro vodné + DPH	Kč · m ⁻³	47,94	44,49	46,53	44,19	26,58

Pramen: MZe

Tabulka 4.1.6a Podíl nákladových položek na ÚVN na odpadní vodu vypouštěnou do kanalizace všech skupin

Ukazatel	Jednotky	Skupina				
		A	B	C	D	E
Náklady provozu	%	58,28	53,83	61,44	64,76	69,56
• Materiál	%	2,40	9,04	2,33	3,35	3,36
• Energie	%	4,56	1,63	6,25	7,63	24,17
• Mzdy	%	7,35	8,80	19,26	20,32	17,02
• Provozní náklady	%	4,79	8,41	8,76	10,00	16,64
• Finanční náklady	%	0,00	0,23	0,17	0,01	0,64
• Ostatní výnosy	%	-0,78	-1,45	-2,74	-0,37	0
• Výrobní režie	%	21,35	3,72	3,00	1,89	0,49
• Správní režie	%	4,27	5,78	11,19	9,01	3,55
Ostatní přímé náklady (položky umožňující reprodukci majetku)	%	56,06	63,84	51,78	48,16	34,13
- odpisy a prostředky obnovy infrastrukturního majetku	%	0,18	0,02	25,50	0,06	29,11
- opravy infrastrukturního majetku	%	10,15	16,41	12,66	7,96	1,33
- nájem infrastrukturního majetku	%	31,39	29,74	0,40	27,22	0,00
Úplné vlastní náklady	%	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
Kalkulační zisk	%	6,38	10,85	8,78	11,90	-21,63
CENA pro stočné	Kč · m ⁻³	41,62	35,50	33,46	41,60	26,08
CENA pro stočné + DPH	Kč · m ⁻³	47,87	40,82	38,47	47,84	29,99

Na základě tabulek 4.1.5 a 4.1.6 lze konstatovat, že nejvyšší průměrné ceny pro vodné a pro stočné (96,69 Kč · m⁻³ včetně DPH) jsou u skupiny „A“ oddílných čistě provozovatelských akciových společností územně rozsáhlých. Druhé nejvyšší ceny pro vodné a pro stočné (92,82 Kč · m⁻³ včetně DPH) má skupina „D“ provozovatelské společnosti ovládané vlastníkem infrastruktury – menšími městy. Třetí místo v ceně pro vodné a pro stočné (86,75 · m⁻³ včetně DPH) zaujímá skupina „C“

vlastnicko-provozovatelských akciových společností územně nepřesahujících území okresu. Čtvrté místo (77,38 Kč · m⁻³ včetně DPH) drží skupina „B“ oddílné čistě provozovatelské akciové společnosti územně vymezené velkými městy. Páté místo a nejnižší průměrné ceny pro vodné a ceny pro stočné (56,98 Kč · m⁻³ včetně DPH) má skupina „E“ s vlastnicko-provozovatelským modelem, kdy menší obec provozuje vlastní infrastrukturu. Ceny pro vodné a stočné u skupiny „E“ jsou přitom o 41,07 % nižší než ceny, které fakturují svým odběratelům provozovatelé ze skupiny „A“.

Nejvyšší průměrné ceny dosahuje skupina „A“, která na režii a obnovu infrastruktury vodovodů vydává 41,72 % z ÚVN a na režii a obnovu infrastruktury kanalizací 56,06 % z ÚVN (u vodovodů tento podíl meziročně vzrostl o 0,4 procentního bodu a u kanalizací o 2,59 procentního bodu). Náklady na energie v této skupině dosahují 3,78 % z ÚVN u pitné vody a 4,56 % z ÚVN a oproti roku 2018 se snížily o 0,15, resp. o 0,24 procentního bodu. Součet průměrných cen pro vodné a stočné vč. DPH je výrazně nejvyšší ze všech porovnávaných skupin a činí 96,69 Kč za m³, což ve srovnání s rokem 2018 představuje nárůst o 4,26 Kč za m³, tj. o 4,6 %.

Skupina „B“ má nejvyšší podíl nákladů na režii vlastníka a obnovu infrastruktury ze všech hodnocených skupin. Tento podíl činí 46,17 % z ÚVN u vodovodů a 63,84 % z ÚVN u kanalizací (meziročně se daný podíl u vodovodů snížil o 2,15 procentního bodu a u kanalizací o 0,2 procentního bodu). Tato skutečnost je důsledkem nejvyššího podílu oprav infrastrukturního majetku, který činí 16,41 % z ÚVN u vodovodů a 15,10 % z ÚVN u kanalizací. Velmi vysoký je především podíl nájemného, který dosahuje 29,74 % z ÚVN u vodovodní infrastruktury (meziroční pokles o 0,66 procentního bodu) a 48,73 % z ÚVN u kanalizační infrastruktury (meziroční pokles o 0,1 procentního bodu). Naopak u energií má tato skupina nejnižší podíl, a to 2,23 % z ÚVN u vodovodů (meziroční pokles o 0,21 procentního bodu) a 1,63 % z ÚVN u kanalizací (meziroční pokles o 0,07 procentního bodu). Součet průměrných cen pro vodné a pro stočné s DPH má hodnotu 86,46 Kč za m³, což ve srovnání s rokem 2018 představuje nárůst o 2,88 Kč za m³, tj. o 3,44 %.

Skupina „C“ má vzhledem k tomu, že spravuje infrastrukturní majetek sama, odpovídající náklady na obnovu infrastruktury u vodovodů 38,56 % z ÚVN (meziroční nárůst o 1,73 procentního bodu) a u kanalizací 51,78 % z ÚVN (meziroční nárůst o 0,75 procentního bodu). Energie jsou vyšší než u skupiny „A“ nebo „B“ a činí 4,54 % z ÚVN u vodovodů (meziroční nárůst o 0,53 procentního bodu) a 6,25 % u kanalizací (meziroční nárůst o 0,61 procentního bodu). Součet cen pro vodné a stočné vč. DPH činí 86,75 Kč za m³, což ve srovnání s rokem 2018 představuje nárůst o 3,18 Kč za m³, tj. o 3,81 %.

Provozovatelé ze skupiny „D“ udávají relativně vysoký podíl ostatních přímých nákladů z ÚVN (35,24 % u vodovodů a 48,16 % u kanalizací). Z ostatních přímých nákladů tvoří nejvyšší položku nájem infrastrukturního majetku (27,22 % z ÚVN u vodovodů a 43,31 % z ÚVN u kanalizací). Oproti tomu má velmi nízkou hodnotu položka opravy infrastrukturního majetku (7,69 % z ÚVN u vodovodů a 4,82 % z ÚVN u kanalizací). Skupina „D“ současně vykazuje u vodovodů vysoký podíl nákladů na materiál, který dosahuje 26,17 % z ÚVN. Součet cen pro vodné a stočné vč. DPH dosahuje hodnoty 92,82 Kč za 1 m³ vody, což v porovnání s rokem 2018 představuje nárůst o 15,44 Kč za m³, tj. o 19,95 %.

Nejnižší platby za dobavy pitné vody a za odvádění a čištění odpadních vod hradí odběratelé v rámci skupiny „E“, u níž z důvodu zachování nízké ceny pro vodné a stočné obce uvedené služby dotují z veřejného rozpočtu. To dokumentuje i záporný kalkulační zisk -6,37 mil. Kč, resp. -7,22 mil. Kč uvedený v tabulce 4.1.4 u cen pro vodné a stočné. Rovněž je zřejmá nižší tvorba prostředků na obnovu vodohospodářské infrastruktury v rámci ceny pro vodné a stočné. Náklady uvedené v položce odpisy, opravy a nájem vodovodů dosahují 30,44 % z ÚVN (oproti roku 2018 došlo k nárůstu tohoto podílu o 11,73 procentních bodů) a na kanalizaci 34,13 % z ÚVN (tento podíl oproti roku 2018 vzrostl o 0,91 procentního bodu). Zato náklady na energie dosahují v této skupině u pitné vody 13,35 % z ÚVN a u odpadní vody dokonce 24,17 % z ÚVN. Nejvyšší ze všech srovnávaných skupin je podíl provozních nákladů, který činí 17,91 % z ÚVN u vodovodů a 20,69 % u kanalizací. Skupina „E“ má nejnižší součet průměrné ceny pro vodné s DPH a průměrné ceny pro stočné s DPH, který činí 56,98 Kč za m³, což ve srovnání s rokem 2018 představuje nárůst o 1,42 Kč za m³, tj. o 2,56 %.

Údaje uvedené v části 4. této publikace umožňují základní analýzu jednotlivých podílů nákladů na ÚVN a současně všem vlastníkům a provozovatelům porovnat vlastní výsledky s uvedenými subjekty podle svého provozovatelského modelu. Nad rámec zde uvedených údajů a pro potřeby podrobnějších analýz se připravuje další vydání samostatné zprávy z benchmarkingu vlastníků a provozovatelů vodovodů a kanalizací pro veřejnou potřebu v ČR.

5. INFORMACE

Údaje o vodovodech a kanalizacích za rok 2019 byly pořízeny ČSÚ na základě souboru 1 560 respondentů (tj. 306 profesionálních provozovatelů vodovodů a kanalizací a vybraný soubor 1 254 obcí). Vykazované údaje jsou dopočítávány na celou republiku. Primární údaje zjištěné ve výkazech VH8b-01 ČSÚ přestal zveřejňovat od roku 2004, kdy podstatně rozšířil vzorek respondentů z původních 207 provozovatelů vodovodů a kanalizací a obcí, které provozovaly vodovody či kanalizace ve vlastní režii, na cca 1 600 zpravodajských jednotek. ČSÚ zjišťuje data pro statistické účely a vývoj jednotlivých ukazatelů v čase. Data jsou sledována výhradně z pohledu provozovatelů, nikoliv vlastníků, jak je tomu u VÚME, a výběrového souboru obcí, které si provozují vodovod nebo kanalizaci.

5.1 SOUHRNNÉ ÚDAJE O VODOVODECH

V roce 2019 bylo v ČR zásobováno z vodovodů 10,090 mil. obyvatel, tj. 94,6 % z celkového počtu obyvatel v ČR. Ze všech zdrojů bylo vyrobeno celkem 602,4 mil. m³ pitné vody. Za úplatu bylo dodáno (fakturováno) 492,6 mil. m³ pitné vody, z toho pro domácnosti 333,8 mil. m³ pitné vody. Ztráty pitné vody v trubicí síti, jak je uvedeno v tabulce 5.1.3, dosáhly 86,3 mil. m³, tj. 14,5 % z celkového množství vyrobené vody určené k realizaci.

Tabulka 5.1.1 Zásobování vodou z vodovodů v letech 1989 a 2013–2019

Ukazatel	Měrná jednotka	Rok							
		1989	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Obyvatelé (střední stav)	tis. obyv.	10 364	10 511	10 525	10 543	10 565	10 584	10 626	10 669
Obyv. skutečně zásobováni vodou z vodovodů	tis. obyv.	8 537	9 854,4	9 917,2	9 929,7	9 972,5	10 027,4	10 064,1	10 090,2
	%	82,4	93,8	94,2	94,2	94,4	94,7	94,7	94,6
Voda vyrobená celkem	mil. m ³ · rok ⁻¹	1 251	600,2	575,4	599,6	593,3	603,8	609,7	602,4
	% k 1989	100	48,0	46,0	47,9	47,4	48,3	48,7	48,2
Voda fakturovaná pitná celkem	mil. m ³ · rok ⁻¹	929,4	471,8	468,7	476,8	478,9	482,0	490,4	492,6
	% k 1989	100	50,8	50,4	51,3	51,5	51,9	52,8	53,0
Specifická spotřeba z vody vyrobené	l · os ⁻¹ · den ⁻¹	401	166,8	158,9	165,4	162,5	164,9	165,9	163,5
	% k 1989	100	41,6	39,6	41,2	40,5	41,1	41,4	40,8
Specifické množství vody fakturované celkem	l · os ⁻¹ · den ⁻¹	298	131,1	129,5	131,5	131,2	131,7	133,5	133,8
	% k 1989	100	44,0	43,4	44,1	44,0	44,2	44,7	44,9
Specifické množství vody fakturované domácnostem	l · os ⁻¹ · den ⁻¹	171	87,2	87,3	87,9	88,3	88,7	89,2	90,6
	% k 1989	100	51,0	51,1	51,4	51,6	51,9	52,2	53,0
Ztráty vody na 1 km řadů	l · km ⁻¹ · den ⁻¹	16 842 ^{*)}	3 856,9	3 417,2	3 519,3	3 167,9	3 409,4	3 303,5	2 993,5
Ztráty vody na 1 zás. obyv.	l · os ⁻¹ · den ⁻¹	90 ^{*)}	29,5	26,5	27,3	24,7	26,7	25,8	23,4

Pramen: ČSÚ

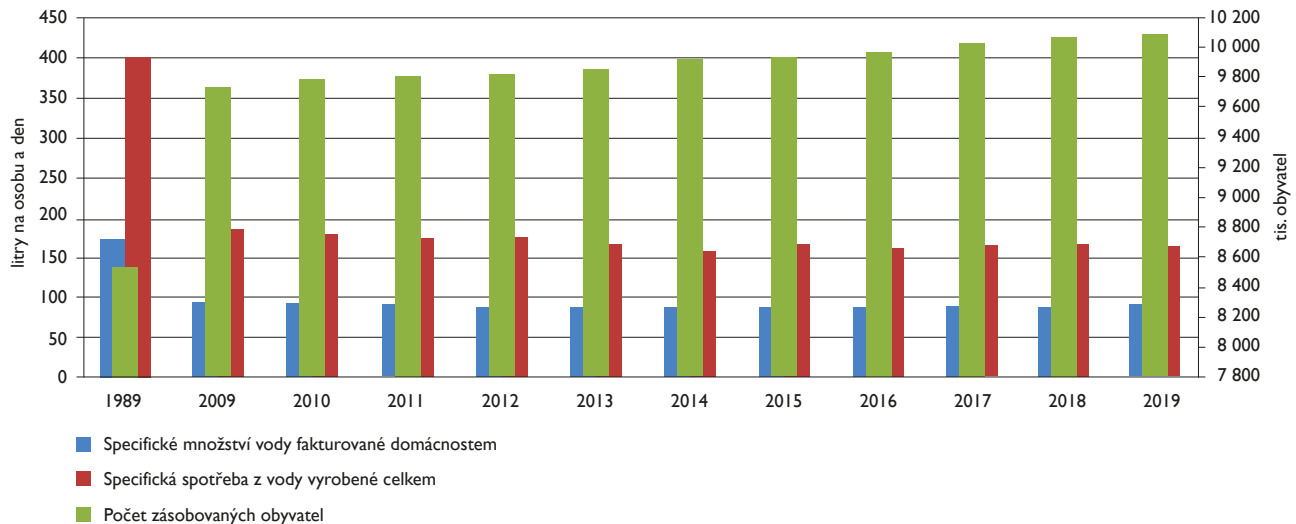
Poznámka: *) údaje za vodovody hlavních provozovatelů

Specifické množství vody fakturované domácnostem se meziročně zvýšilo o 1,4 l/os./den a činí 90,6 l/os./den. Avšak ve srovnání s rokem 1989 (171,0 l/os./den) specifické množství vody fakturované domácnostem v roce 2019 kleslo o 80,4 l/os./den, tj. o 47,0 %. Specifické množství vody fakturované celkem v přepočtu na obyvatele zásobeného vodou se zvýšilo o 0,3 l/os./den, oproti roku 1989 (298,0 l/os./den) však v roce 2019 (133,8 l/os./den) kleslo o 164,2 l/os./den, tj. o 55,1 %. Současná specifická denní spotřeba vody v domácnostech přepočtená na jednu osobu nás řadí do skupiny států s nižšími hodnotami v Evropě. Podle zprávy The governance of water services in Europe publikované organizací EurEau v březnu 2018 vykazují nejvyšší specifické množství vody fakturované domácnostem Švýcarsko (307 l/os./den), Itálie (245 l/os./den) a Portugalsko (204 l/os./den), naopak nejnižší spotřebu evidují Estonsko (78 l/os./den), Slovensko (79 l/os./den), Malta (79 l/os./den) a Česká republika (89 l/os./den). Z okolních zemí se specifické množství vody fakturované domácnostem pohybuje v Rakousku kolem 135 l/os./den, ve Spolkové republice Německo kolem 122 l/os./den a v Polsku kolem 94 l/os./den.

Bylo prokázáno, že v oblastech zásobovaných z vodovodních systémů lze dodržet i v případě sucha či povodní zásobování kvalitní pitnou vodou. Jelikož je v ČR velké množství obyvatel zásobováno pitnou vodou z vodovodů pro veřejnou potřebu, které jsou napojeny na dostatečně kapacitní vodárenské zdroje vody, nebyl ani při suchu v posledních pěti letech zaznamenán vážnější problém s dodávkami pitné vody u měst a větších obcí. Naopak citelné problémy byly v obcích využívajících lokální zdroje podzemních

vod a u individuálních zdrojů (studny). Tyto zdroje nejsou schopny (až na výjimky) překlenout delší období sucha. Pro případ, že dlouhotrvající suchá období budou pokračovat i v příštích letech, je nezbytné již nyní realizovat systémová opatření zaměřená na zadržování vody v krajině, na zlepšení stavu vodních ekosystémů např. prostřednictvím realizace opatření z Národních i dílčích plánů povodí a také efektivního propojování vodárenských soustav k zabezpečení dostatku pitné vody v období sucha.

Graf 5.1.1 Vývoj počtu zásobovaných obyvatel a specifické spotřeby z vody fakturované v letech 1989 a 2009–2019

Pramen: ČSÚ

Tabulka 5.1.2 Počet zásobovaných obyvatel, výroba a dodávka vody z vodovodů v roce 2019

Kraj	Obyvatelé		Voda vyrobená tis. m ³	Voda fakturovaná pitná	
	Počet obyvatel zásobovaných vodou z vodovodů	Podíl obyvatel zásobovaných vodou z vodovodů		celkem	z toho pro domácnosti
	osoby	%		tis. m ³	tis. m ³
Hl. město Praha	1 315 311	100,0	104 575	82 975	54 290
Středočeský kraj	1 192 132	86,5	60 483	55 227	39 041
Jihočeský kraj	574 936	89,4	33 720	26 363	17 281
Plzeňský kraj	504 911	85,9	30 870	25 202	16 009
Karlovarský kraj	294 807	100,0	19 289	14 543	9 312
Ústecký kraj	804 040	98,0	49 013	38 154	27 294
Liberecký kraj	412 044	93,0	26 125	19 219	13 413
Královéhradecký kraj	521 614	94,6	31 437	23 978	16 115
Pardubický kraj	505 694	97,0	27 176	22 742	14 797
Kraj Vysočina	482 944	94,8	24 149	21 471	14 352
Jihomoravský kraj	1 131 535	95,1	62 875	56 047	38 386
Olomoucký kraj	590 298	93,4	28 662	26 221	18 161
Zlínský kraj	559 510	96,0	29 188	23 834	16 080
Moravskoslezský kraj	1 200 414	99,9	74 879	56 615	39 260
ČR	10 090 190	94,6	602 440	492 591	333 791

Pramen: ČSÚ

Z přehledu uvedeného v tabulce 5.1.2 je patrné, že nejvyšší podíl obyvatel zásobovaných pitnou vodou z vodovodů byl v roce 2019 v Karlovarském kraji (100 %), v hlavním městě Praze (100 %) a v Moravskoslezském kraji (99,9 %), naopak nejnižší podíl obyvatel zásobovaných pitnou vodou z vodovodů byl v kraji Plzeňském (85,9 %) a Středočeském (86,5 %). U krajů Jihočeského, Plzeňského, Královéhradeckého, Pardubického, Vysočina a Zlínského došlo meziročně k mírnému poklesu podílu obyvatel zásobovaných vodou z celkového počtu. Toto snížení je pouze důsledkem zpřesnění metodiky výpočtu množství napojených obyvatel.

Tabulka 5.1.3 Nefakturovaná voda a ztráty vody v letech 2013–2019

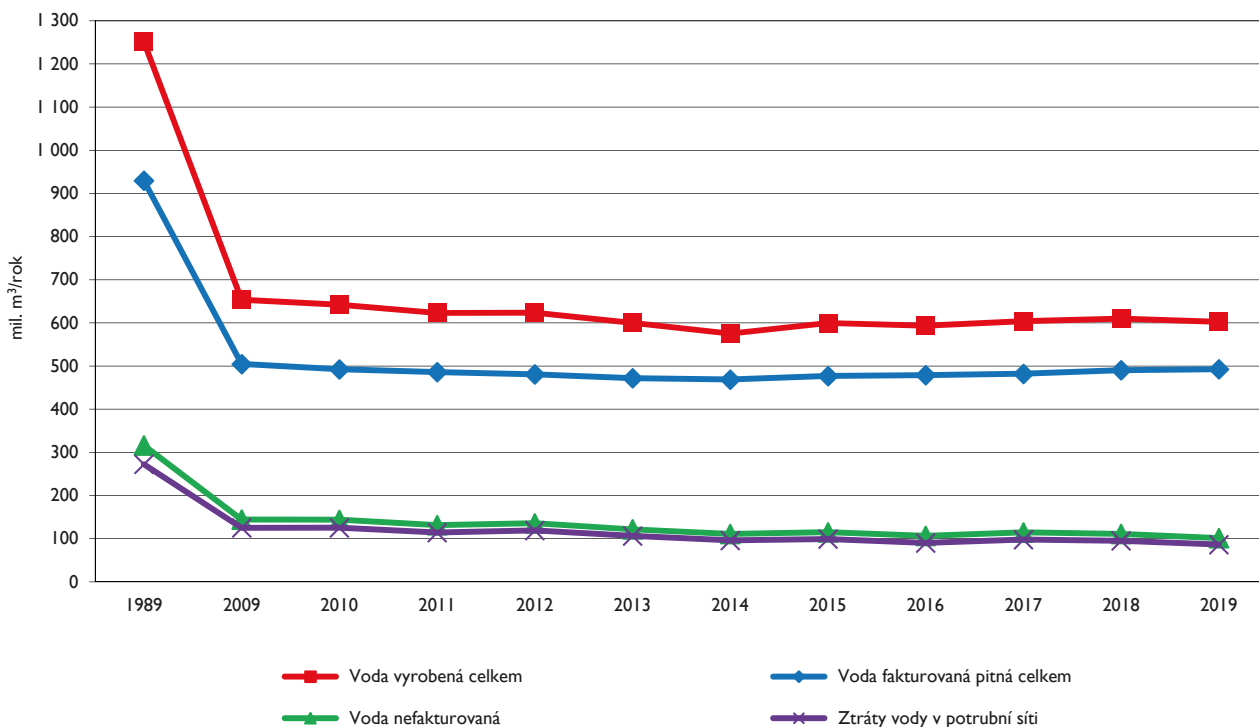
Ukazatel	Měrná jednotka	Rok						
		2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Voda vyrobená určená k realizaci (VVR)	mil. m ³ · rok ⁻¹	594	580	592	585	597	602	594
	%	100	100	100	100	100	100	100
Voda nefakturovaná celkem	mil. m ³ · rok ⁻¹	122	111	115	107	115	111	101
	% z VVR	20,5	19,1	19,4	18,2	19,2	18,4	17,0
z toho ztráty v trubní síti	mil. m ³ · rok ⁻¹	106	96	99	90	98	95	86
	% z VVR	17,9	16,6	16,8	15,4	16,4	15,8	14,5
Ztráty na 1 km řadů za den	l · km ⁻¹ · den ⁻¹	3 857	3 417	3 519	3 168	3 409	3 304	2 994
Ztráty na 1 zásobovaného obyvatele za den	l · os ⁻¹ · den ⁻¹	30	27	27	25	27	26	23

Pramen: ČSÚ

V roce 2019 došlo ke snížení ztrát vody v trubní síti (podíl ztrát vody v trubní síti k vodě vyrobené, určené k realizaci poklesl o 1,3 % na 14,5 %). Došlo tak k poklesu na jednoho zásobovaného obyvatele za den z 25,80 l · os⁻¹ · den⁻¹ na 23,40 l · os⁻¹ · den⁻¹ a na 1 km řadu za den z hodnoty 3 303,5 l · km⁻¹ · den⁻¹ na 2 993,5 l · km⁻¹ · den⁻¹. Ve střednědobém horizontu je možné sledovat zásadní trend snižování ztrát pitné vody v trubní síti. Je však nezbytné, aby se vlastníci vodovodů v příštích letech důsledně zaměřili na obnovu těch částí vodovodní sítě, které jsou zjevně nejproblematictější a na nichž jsou evidovány nejvyšší podíly ztrát. Obnova těchto úseků bude z hlediska snižování ztrát a dlouhodobě udržitelného hospodaření s vodou i z hlediska ekonomického velmi efektivní.

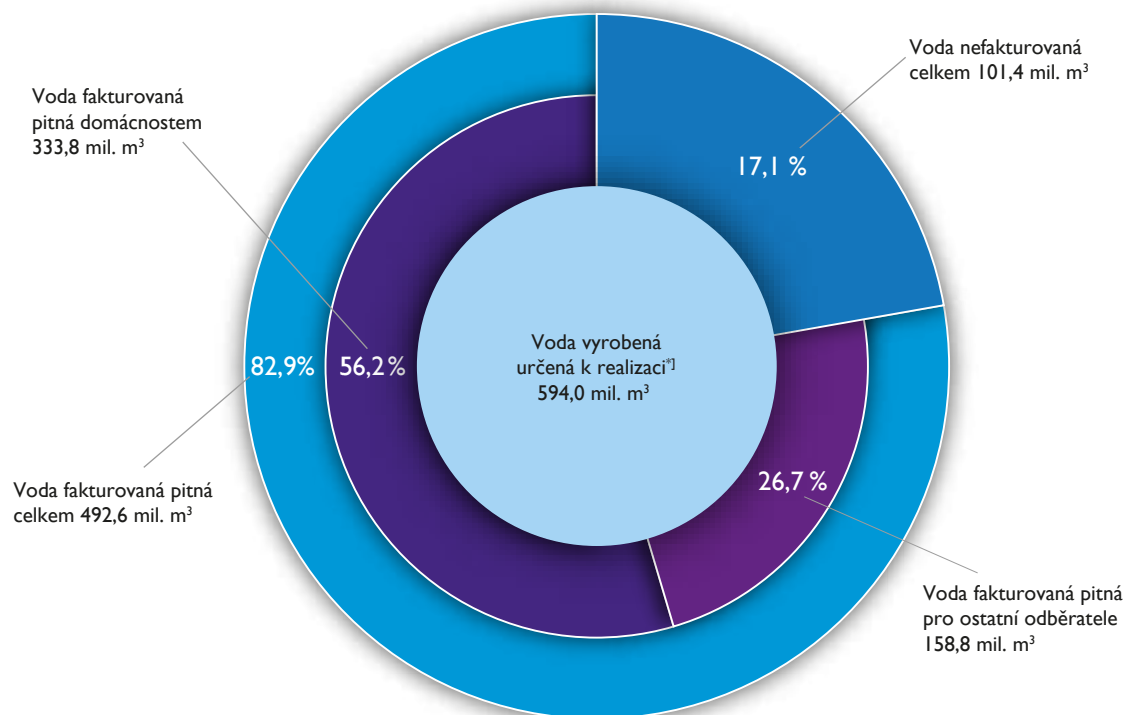
Ztráty vody v trubní síti se vzhledem k tomu, že náklady tvořící cenu pitné vody jsou z převážné většiny fixní, promítají do ceny max. 6 %. Jejich snížení razantním způsobem by bylo příčinou výrazně vyšších nákladů spojených s preventivními zásahy, opravami a obnovou, a tedy i ceny dodávané pitné vody.

Graf 5.1.2 Vývoj hodnot objemu vody vyrobené celkem a fakturované vody celkem v letech 1989 a 2009–2019

Pramen: ČSÚ

Obrázek 5.1.1 Schéma využití vody vyrobené určené k realizaci v roce 2019

Pramen: ČSÚ

Poznámka: *) množství vyrobené vody ve vlastních vodohospodářských zařízeních po připočtení množství vody převzaté od jiného provozovatele vodovodu příp. od jiných organizací a odečtení množství vody předané jinému provozovateli.

Souhrnný přehled ukazatelů o provozu vodovodů za rok 2019 ve srovnání s údaji roku 2018 uvádí tabulka 5.1.4.

Tabulka 5.1.4 Ukazatele a kapacity vodovodů

Ukazatel	Měrná jednotka	Rok		Index % 2019/2018
		2018	2019	
Celkový počet zásobovaných obyvatel vodou z vodovodu	tis.	10 064	10 090	100,3
Délka vodovodní sítě	km	78 750	78 983	100,3
Počet vodovodních přípojek	tis.	2 153	2 182	101,3
Kapacita zdrojů podzemní vody	m ³ · s ⁻¹	24,4	24,3	99,6
Voda vyrobená celkem	mil. m ³	609,7	602,4	98,8
Voda fakturovaná pitná celkem	mil. m ³	490,4	492,6	100,4
z toho pro domácnosti	mil. m ³	327,8	333,8	101,8
pro ostatní odběratele	mil. m ³	162,7	158,8	97,6
Voda nefakturovaná celkem	mil. m ³	111,1	101,4	91,3
z toho ztráty v trubicí sítí	mil. m ³	95,0	86,3	90,8
Specifická spotřeba z vody vyrobené	l · os ⁻¹ · den ⁻¹	165,9	163,5	98,6
Specifické množství vody fakturované celkem	l · os ⁻¹ · den ⁻¹	133,5	133,8	100,2
Specifické množství vody fakturované domácnostem	l · os ⁻¹ · den ⁻¹	89,2	90,6	101,6
Nefakturovaná voda na 1 km vodovodní sítě	m ³ · km ⁻¹ · rok ⁻¹	1 411	1 284	91,0
Ztráty vody na 1 km vodovodní sítě	m ³ · km ⁻¹ · rok ⁻¹	1 206	1 093	90,6

Pramen: ČSÚ

Z tabulky 5.1.5 je patrné, že počet zásobovaných obyvatel se od roku 1991 zvýšil o 16,5 % a délka vodovodních řadů se zvýšila o 68,9 %. Tato disproporce se odráží v podílu metrů vodovodních řadů, které připadají na jednoho zásobovaného obyvatele. Zatímco v roce 1991 připadalo na jednoho zásobovaného obyvatele ČR v průměru „jen“ 5,40 m vodovodních řadů, v roce 2019 již činil tento podíl 7,83 m, tedy o 2,43 m více na jednoho zásobovaného obyvatele, což představuje celkový nárůst o 45,0 % za období 28 let. Nová výstavba a dostavba stávajících vodovodních systémů tak v poměru k nižšímu nárůstu zásobovaných obyvatel vede ke snižování efektivity celého systému zásobování vodou a logicky tak k vyšším nákladům při provozování, které se pak odráží ve vyšší ceně pro vodné. Popsaný jev se týká převážně méně osídlených oblastí. Nižší efektivity se nemůžeme vyhnout, neboť místní zdroje v některých lokalitách jsou kvantitativně a kvalitativně nevyhovující a zdravotní a humánní hledisko se stává rozhodujícím důvodem výstavby nových vodovodů.

Tabulka 5.1.5 Délka vodovodu připadajícího na zásobovaného obyvatele v letech 1991, 2001, 2011 a 2015–2019

Ukazatel	Měrná jednotka	Rok							
		1991	2001	2011	2015	2016	2017	2018	2019
Obyvatelé (střední stav)	tis. obyv.	10 306	10 287	10 495	10 543	10 565	10 584	10 626	10 669
Obyvatelé zásobování vodou z vodovodů	tis. obyv.	8 658	8 981	9 805	9 930	9 972	10 027	10 064	10 090
Délka vodovodní sítě	km	46 753	54 736	74 141	77 146	77 681	78 584	78 750	78 983
Délka vodovodní sítě připadající na 1 zásobovaného obyvatele	m	5,40	6,09	7,56	7,77	7,79	7,84	7,82	7,83

Pramen: ČSÚ

5.1.2 KVALITA PITNÉ VODY

Monitorování jakosti pitné vody ve vodovodech pro veřejnou potřebu se uskutečňuje v rámci Subsystemu II programu „Zdravotní důsledky a rizika znečištění pitné vody“, který je součástí „Systému monitorování zdravotního stavu obyvatelstva ve vztahu k životnímu prostředí“. Pravidelné vyhodnocování od roku 1993 zajišťuje Ministerstvo zdravotnictví na základě Usnesení vlády ČR ze dne 2. října 1991 č. 369.

Od roku 2004 jsou většinovým zdrojem dat pro národní zprávu o jakosti pitné vody rozborů zajišťované provozovateli, jejichž provedení v předepsané četnosti a rozsahu je provozovatelům vodovodů uloženo platnými právními předpisy. Získané údaje jsou provozovatelé povinni převést do předepsané elektronické podoby a neprodleně je předat orgánu ochrany veřejného zdraví, respektive je vložit přímo do IS PiVo (Informační systém pro monitoring pitné vody) spravovaného Ministerstvem zdravotnictví. Stejná povinnost je uložena zdravotním ústavům při provádění rozborů v rámci státního zdravotního dozoru. Sumarizace výsledků probíhá podle jednotlivých stanovení a dále jsou hodnoceny skupiny stanovení podle hygienické závažnosti jejich limitu (MH – mezní hodnota, NMH – nejvyšší mezní hodnota). Sledované limitní hodnoty v letech 2018 a 2019 zahrnují pouze doporučené hodnoty, proto nejsou za rok 2019 uvedeny v tabulce 5.1.6.

Tabulka 5.1.6 Překročení limitních hodnot jakosti pitné vody

	2018		2019	
	MH	NMH	MH	NMH
Počet hodnot (N)	438 200	496 597	472 788	553 316
Počet překročených hodnot	4 926	1 668	5 703	1 995
%	1,12	0,34	1,21	0,36

Pramen: SZÚ

Poznámky: MH – Mezní hodnota

NMH – Nejvyšší mezní hodnota

N – Počet provedených stanovení

% – Procento překročení limitních hodnot

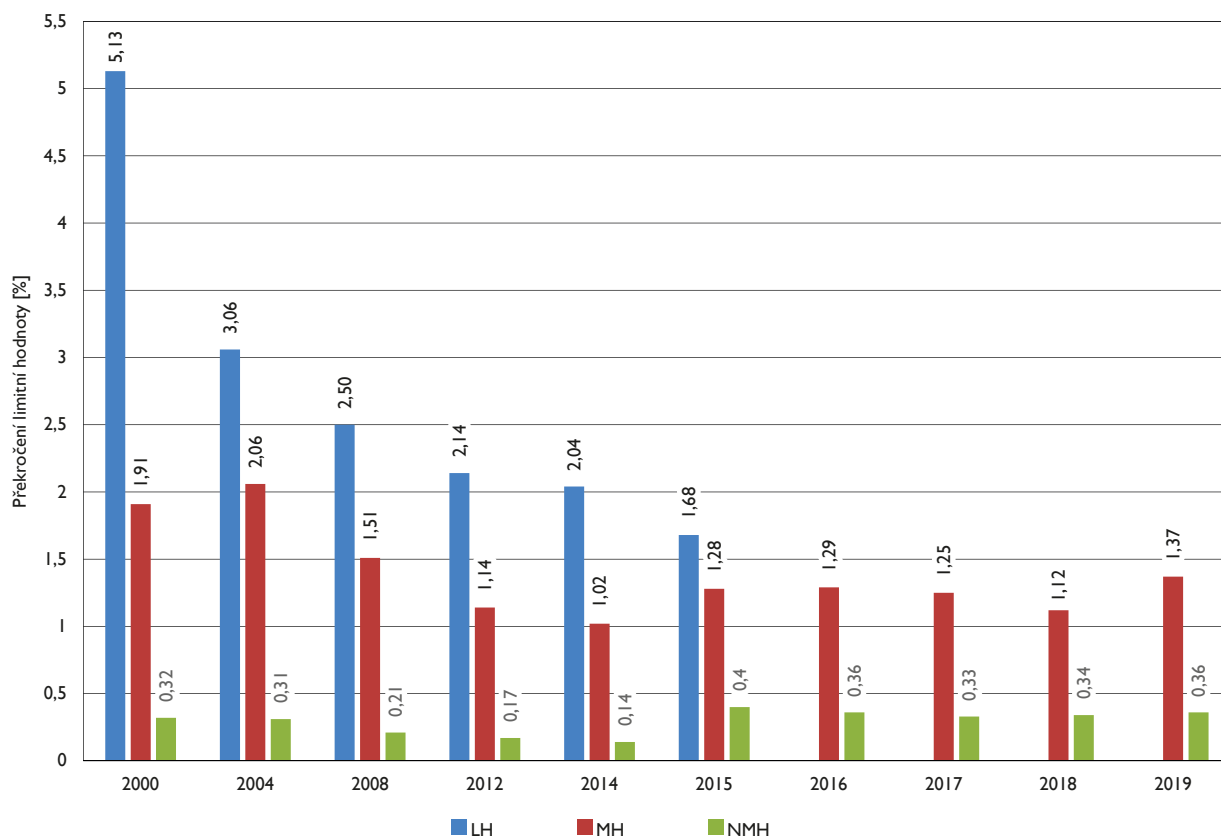
Mezní hodnoty (MH) ukazatelů charakterizující především (organoleptické) vlastnosti pitné vody a přírodní složení vody nebyly dodrženy v 5 703 nálezech, tj. u 1,21 % z celkového počtu 472 788 stanovených hodnot ukazatelů. Ze zdravotního hlediska jsou důležité zejména údaje o nedodržování vyhlášky č. 252/2004 Sb., kterou se stanoví hygienické požadavky na pitnou a teplou vodu a četnost a rozsah kontroly pitné vody, ve znění pozdějších předpisů, v ukazatelích s nejvyšší mezní hodnotou (NMH). V roce 2019 byly limity zdravotně významných ukazatelů jakosti se stanovenými NMH překročeny u 1 995 případů, tj. u 0,36 % z celkového počtu 553 316 stanovených hodnot ukazatelů.

Z důvodu povinné transpozice směrnice Komise (EU) 2015/1787 ze dne 6. října 2015, kterou se mění přílohy II a III směrnice Rady 98/83/ES o jakosti vody určené k lidské spotřebě, byla provedena novela zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví. Jedná se především o zpracování tzv. monitorovacího programu, dále byla zákonem o ochraně veřejného zdraví uložena provozovatelům vodovodů pro veřejnou potřebu povinnost zpracovat posouzení rizik s tím, že komplexnost posouzení rizik je diferencována podle složitosti systému zásobování. Konkrétní požadavky na analytické metody, metody techniky odběru vzorků a minimálního rozsahu sledování kvality vody byly transponovány částečně novelou vyhlášky č. 252/2004 Sb., kterou se stanoví hygienické požadavky na pitnou a teplou vodu a četnost a rozsah kontroly pitné vody, a částečně novelou vyhlášky č. 428/2001 Sb. Způsob provedené transpozice však zohledňuje i stávající problémy s kvalitou dodávané pitné vody v ČR. Praxe ukázala, že provádění kontroly kvality vody až u spotřebitele nelze považovat za dostatečně preventivní a kontrolu je nutné provádět již v průběhu výroby a distribuce pitné vody.

ÚV Klíčava – Vodárny Kladno – Mělník, a. s. – financováno s podporou MZE 39,106 mil. Kč

Graf 5.1.3 Jakost pitné vody vyjádřená podílem stanovení překračujících limitní hodnoty v letech 2000, 2004, 2008, 2012 a 2014–2019

Pramen: SZÚ

Dosažení 94,6% podílu zásobovaných obyvatel vodovody pro veřejnou potřebu v roce 2019 zajišťuje pro občany ČR srovnatelnou úroveň s nejvyspělejšími státy ve zpřístupnění nezávadné pitné vody odpovídající vyžadovaným zdravotním kritériím. Jakost dodávané vody odpovídá nej přísnějším měřítkům.

5.2 SOUHRNNÉ ÚDAJE O KANALIZACÍCH

V roce 2019 žilo v domech napojených na kanalizaci 9,120 mil. obyvatel, tj. 85,5 % z celkového počtu obyvatel v ČR. Do kanalizací bylo vypuštěno (bez zpoplatněných srážkových vod) celkem 461,1 mil. m³ odpadních vod. Z tohoto množství bylo čištěno 97,7 % odpadních vod (bez zahrnutí vod srážkových), což představuje 450,3 mil. m³. Meziroční nárůst množství vody odpadní vypouštěné do kanalizace (bez zpoplatněných vod srážkových) v roce 2019 byl 3,8 mil. m³.

Tabulka 5.2.1 Odvádění a čištění odpadních vod z kanalizací v letech 1989, 2009 a 2014–2019

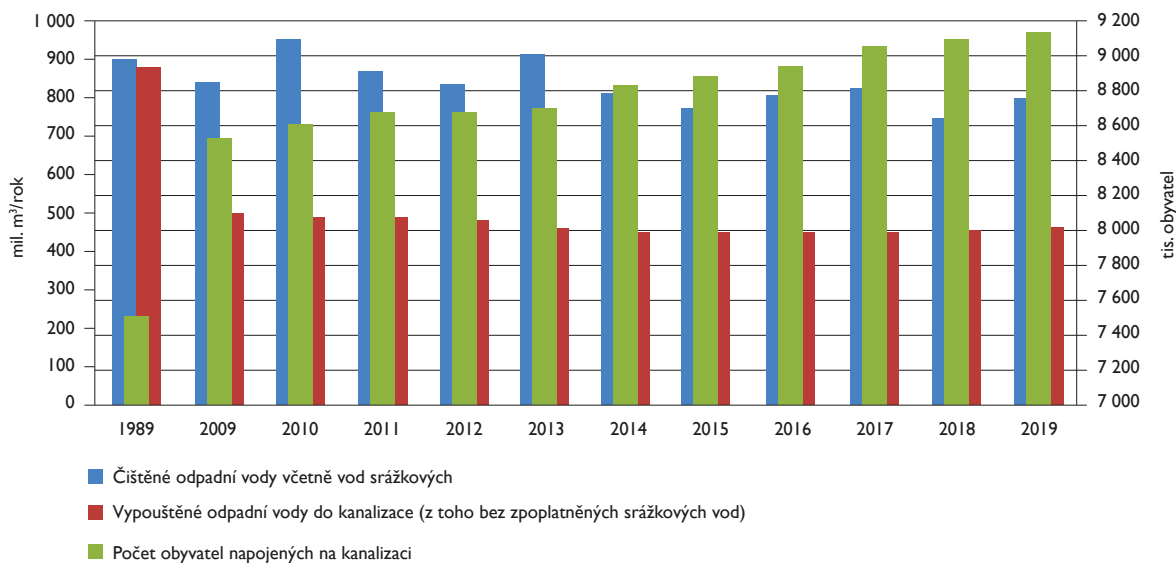
Ukazatel	Měrná jednotka	Rok							
		1989	2009	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Obyvatelé (střední stav)	tis. obyv.	10 364	10 491	10 525	10 543	10 565	10 584	10 626	10 669
Obyvatelé trvale bydlící v domech napojených na kanalizaci	tis. obyv.	7 501	8 530	8 828	8 882	8 944	9 052	9 090	9 120
	%	72,4	81,3	83,9	84,2	84,7	85,5	85,5	85,5
Vypouštěné odp. vody do kanalizace (bez zpoplatněných vod srážkových) celkem	mil. m ³	877,8	496,4	446,1	445,5	446,9	453,3	457,3	461,1
	% k 1989	100,0	56,6	50,8	50,8	50,9	51,6	52,1	52,5
Čištěné odpadní vody včetně vod srážkových	mil. m ³	897,4 ¹⁾	842,9	812,2	779,0	803,4	826,2	743,6	792,6
Čištěné odpadní vody celkem bez vod srážkových	mil. m ³	627,6	472,7	432,3	432,0	434,9	442,2	446,3	450,3
	% k 1989	100,0	75,2	68,9	68,8	69,3	70,5	71,1	71,7
Podíl čištěných odpadních vod (bez zpoplatněných vod srážkových) z vod vypouštěných do kanalizace	%	71,5	95,2	96,9	97,0	97,3	97,5	97,6	97,7

Pramen: ČSÚ

Poznámka: ¹⁾ údaje za kanalizace hlavních provozovatelů

Objem vypouštěných odpadních vod do kanalizace bez vod srážkových poklesl v roce 2019 o 47,5 % oproti roku 1989. Tento pokles koresponduje s poklesem spotřeby pitné vody. Zatímco však bylo v roce 1989 čištěno jen 71,5 % odpadních vod, v roce 2019 bylo vyčištěno 97,7 % odpadních vod, což představuje nárůst o 26,2 %. Vysoký nárůst podílu čištěných odpadních vod je dán intenzivní výstavbou nových ČOV a intenzifikací stávajících ČOV, která byla vyvolána potřebou naplnění zákonných požadavků v oblasti kvality vypouštěných odpadních vod, především pak Směrnicí Rady 91/271/EHS, o čištění městských odpadních vod.

Graf 5.2.1 Vývoj počtu obyvatel bydlících v domech napojených na kanalizaci a množství vypouštěných a čištěných odpadních vod v letech 1989 a 2009–2019

Pramen: ČSÚ

Tabulka 5.2.2 Počet obyvatel trvale bydlících v domech napojených na kanalizaci a množství vypouštěných a čištěných odpadních vod v roce 2019

Kraj	Obyvatelé trvale bydlící v domech napojených na kanalizaci		Odpadní vody vypouštěné do kanalizace (bez zpoplatněných vod srážkových)	Čištěné odpadní vody bez vod srážkových	
	celkem	podíl		celkem	podíl
	počet	%		tis. m ³	tis. m ³
Hl. město Praha	1 303 156	99,1	81 837	81 837	100,0
Středočeský kraj	1 025 303	74,4	51 489	51 323	99,7
Jihočeský kraj	555 008	86,3	27 440	26 472	96,5
Plzeňský kraj	504 873	85,9	28 659	27 371	95,5
Karlovarský kraj	294 807	100,0	13 432	13 429	100,0
Ústecký kraj	685 121	83,5	30 293	30 253	99,9
Liberecký kraj	307 752	69,5	14 679	14 323	97,6
Královéhradecký kraj	434 912	78,9	20 801	19 959	96,0
Pardubický kraj	389 904	74,8	17 934	17 755	99,0
Kraj Vysočina	448 287	88,0	19 410	17 505	90,2
Jihomoravský kraj	1 073 942	90,3	52 863	52 244	98,8
Olomoucký kraj	541 054	85,6	27 767	27 241	98,1
Zlínský kraj	559 072	95,9	26 703	24 931	93,4
Moravskoslezský kraj	996 871	83,0	47 751	45 610	95,5
ČR	9 120 062	85,5	461 058	450 253	97,7

Pramen: ČSÚ

Počet a podíl obyvatel napojených na kanalizaci a množství vypouštěných a čištěných odpadních vod s jejich podílem v jednotlivých krajích je uveden v tabulce 5.2.2. Z ní je patrné, že nejvyšší podíl obyvatel napojených na kanalizaci je podobně jako v předešlých letech v Karlovarském kraji (100,0 %) a v hlavním městě Praze (99,1 %). Naopak nejnižší podíl obyvatel napojených na kanalizaci je v Libereckém kraji (69,5 %), ve Středočeském kraji (74,4 %) v Pardubickém kraji (74,8 %).

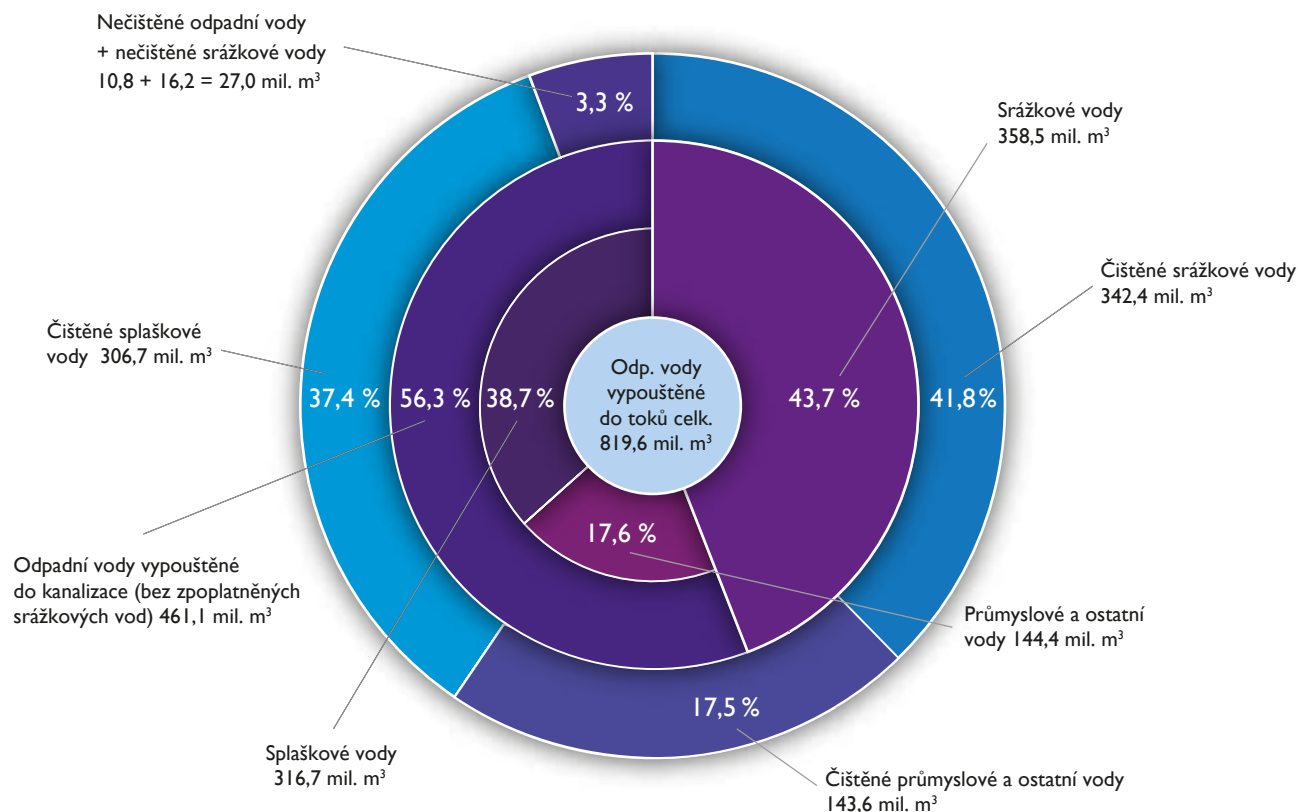
Tabulka 5.2.3 Ukazatele a kapacity kanalizací

Ukazatel	Měrná jednotka	Rok		Index % 2019/2018
		2018	2019	
Počet obyvatel trvale bydlících v domech napojených na kanalizaci	tis.	9 090	9 120	100,3
Počet obyvatel trvale bydlících v domech napojených na kanalizaci ukončenou ČOV	tis.	8 759	8 818	100,7
Délka kanalizační sítě	km	48 756	49 149	100,8
*Počet ČOV celkem	ks	2 652	2 709	102,1
Kapacita ČOV celkem	tis. m ³ · den ⁻¹	4 274	4 283	100,2
Celkové množství čištěných odpadních vod (včetně srážkových, průmyslových a ostatních vod)	mil. m ³	743,6	792,6	106,6
Množství odpadních vod vypouštěných do kanalizace (bez zpoplatněných srážkových vod)	mil. m ³	457,3	461,1	100,8
- z toho splaškových	mil. m ³	310,7	316,7	101,9
- z toho průmyslových a ostatních	mil. m ³	146,6	144,4	98,5

Pramen: ČSÚ

*Poznámka: Uvedený počet ČOV celkem (2 709 ks) představuje počet mechanicko-biologických ČOV z celkového počtu 2 731 ks ČOV v ČR.

Obrázek 5.2.1 Struktura vypouštěných odpadních vod v roce 2019

Pramen: ČSÚ

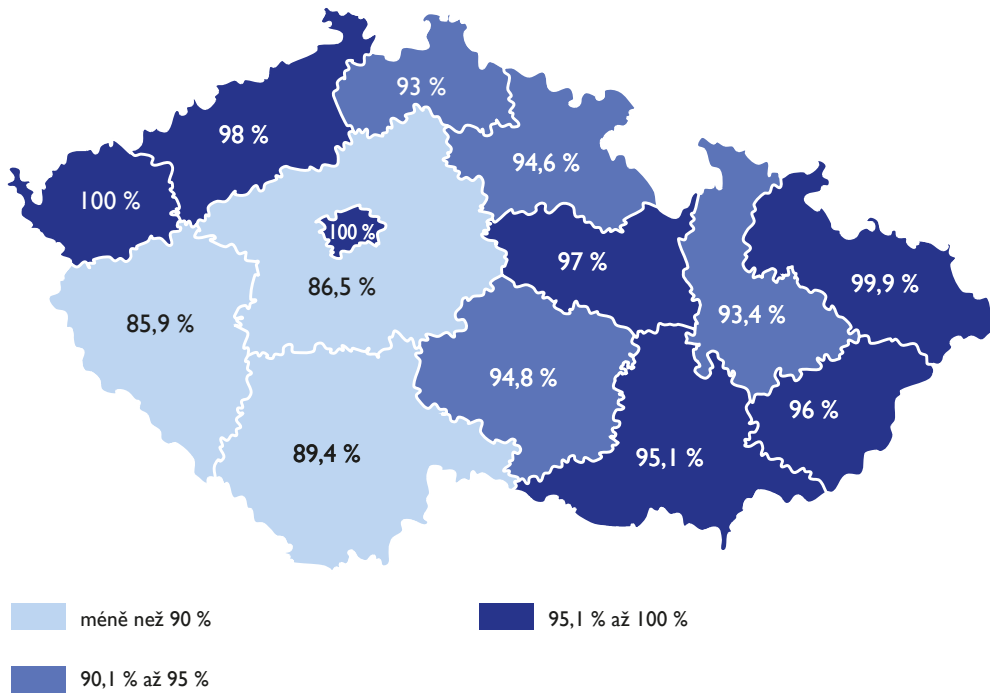
Tabulka 5.2.4 Počet obyvatel trvale bydlících v domech napojených na kanalizaci v letech 1991, 2001, 2011 a 2015–2019 a průměrná délka kanalizační sítě na 1 obyvatele

Ukazatel	Měrná jednotka	Rok							
		1991	2001	2011	2015	2016	2017	2018	2019
Obyvatelé (střední stav)	tis. obyv.	10 306	10 287	10 495	10 543	10 565	10 584	10 626	10 669
Počet obyvatel v domech napojených na kanalizaci	tis. obyv.	6 722	7 706	8 672	8 882	8 944	9 052	9 090	9 120
Délka kanalizační sítě	km	18 484	22 253	41 911	45 884	47 141	48 491	48 756	49 149
Délka kanalizační sítě připadající na 1 napojeného obyvatele	m	2,75	2,89	4,83	5,17	5,27	5,36	5,36	5,39

Pramen: ČSÚ

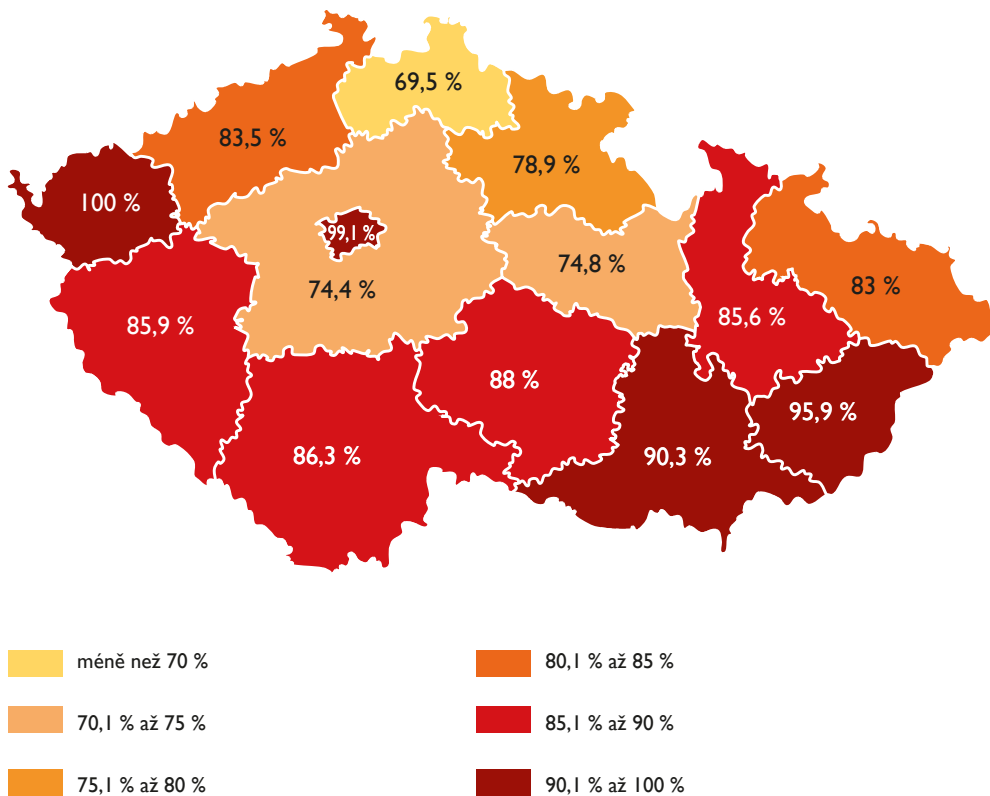
Podobně jako u vodovodů, narostla od roku 1991 výrazně i délka kanalizační sítě připadající na jednoho obyvatele trvale bydlícího v domě napojeného na kanalizaci, jak je patrné z tabulky 5.2.4. V tomto období se zvýšil počet metrů kanalizační sítě připadajícího na jednoho odkanalizovaného obyvatele o 2,64 m, což představuje 96,0% nárůst, přičemž celková délka kanalizací se prodloužila o 165,9 %, při 35,7% nárůstu počtu obyvatel trvale bydlících v domech napojených na kanalizaci. Nárůst celkové délky kanalizační sítě od roku 1991 do roku 2001 (10 let) činil v průměru 20 %, od roku 2001 do roku 2019 (18 let) byl zaznamenán 120,9% nárůst.

Obrázek 5.2.2 Obyvatelé zásobování vodou z vodovodů v roce 2019

Pramen: ČSÚ

Obrázek 5.2.3 Obyvatelé trvale bydlící v domech napojených na kanalizaci v roce 2019

Pramen: ČSÚ

6. MONITORING JAKOSTI SUROVÉ VODY

V závěru roku 2017 vešla publikací v částce 159 Sbírky zákonů v platnost vyhláška č. 448/2017 Sb., již se změnila vyhláška č. 428/2001 Sb. Tuto novelu připravilo MZe v rámci závěrečné fáze transpozice směrnice Komise (EU) č. 2015/1787 ze dne 6. října 2015, kterou se mění přílohy II a III směrnice Rady 98/83/ES o jakosti vody určené k lidské spotřebě.

Provozovatelé vodovodů jsou v souladu s ustanovením § 13 odst. 3 zákona o vodovodech a kanalizacích povinni provádět odběry vzorků surové vody v místě odběru, zajistit provedení jejich rozborů v akreditovaných laboratořích a celkové výsledky předávat příslušným krajským úřadům a příslušným správcům povodí.

Uvedenou vyhláškou č. 448/2017 Sb. došlo k úpravě předávání výsledků rozborů o jakosti surové vody tak, že provozovatelé vodovodů předávají výsledky rozborů v rozsahu přílohy č. 9 vyhlášky prostřednictvím elektronické aplikace do databáze spravované Českým hydrometeorologickým ústavem.

Údaje o jakosti surové vody budou využívány pro potřeby zpracování posouzení rizik a pro strategické plánování využívání vodních zdrojů. Tímto postupem bude zajištěna plná transpozice směrnice Komise (EU) č. 2015/1787 ze dne 6. října 2015.

VYSVĚTLIVKY ZKRATEK V TEXTU

a. s.	akciová společnost
ČOV	čistírna odpadních vod
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
DPH	daň z přidané hodnoty
IČME	Identifikační číslo majetkové evidence
IS MPVaK	Informační systém oddělení metodického řízení provozu vodovodů a kanalizací –majetková a provozní evidence vodovodů a kanalizací
IS PiVo	Informační systém pro monitoring pitné vody
IS VSVaK	Informační systém oddělení metodického řízení provozu vodovodů a kanalizací –evidence cen pro vodné a stočné vodovodů a kanalizací
MF	Ministerstvo financí
MPVaK	aplikace Majetková a provozní evidence vodovodů a kanalizací
MZd	Ministerstvo zdravotnictví
MZe	Ministerstvo zemědělství
PFO	Plán financování obnovy vodovodů nebo kanalizací
Porovnání V+S	Příloha č. 20 k vyhlášce č. 428/2001 Sb., Porovnání všech položek výpočtu ceny podle cenových předpisů pro vodné a stočné a dosažené skutečnosti v předchozím kalendářním roce.
PVK	Pražské vodovody a kanalizace, a. s.
SčVK	Severočeské vodovody a kanalizace, a. s.
SFÚ	Specializovaný finanční úřad
SmVaK	Severomoravské vodovody a kanalizace Ostrava, a. s.
s. r. o.	společnost s ručením omezeným
SZÚ	Státní zdravotní ústav
ÚVN	úplné vlastní náklady
VaK	vodovody a kanalizace
VÚME	Vybrané údaje z majetkové evidence vodovodů a kanalizací
VÚPE	Vybrané údaje z provozní evidence vodovodů a kanalizací

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

Vydalo Ministerstvo zemědělství
Těšnov 65/17, 110 00 Praha I – Nové Město
internet: www.eagri.cz
email: info@mze.cz
ISBN 978-80-7434-578-4